

GEGUŽES 1-KOVOS DEMONSTRACIJA BERLYNE

TRUMANAS RAGINO STUDENTUS Į KOVĄ PRIEŠ RAGANŲ GAUDYTOJUS

JEI TURĖS LAIDŲ, PASAKYS PAMOSLĄ IR KONGRESO PRIESAMERIKINĖS VEIKLOS "RAGANŲ GAUDYTOJAM"

WASHINGTONAS, D. C. — Buvęs prezidentas Trumanas, jei ras laiko, atvyks į kongreso priešamerikinės veiklos komitetą smulkiau išdėstyti, ką jis kalbėjo Kolumbijos universiteto studentams, kad šis komitetas yra pati neamerikoniškiausia institucija šalyje.

Komitetui jau ilgus metus pirmininkauja tos pačios Trumano partijos (demokratų) žmogus, Francis Walter, ir ne iš pietų valstybių, o iš Pensilvanijos. Jis vadovauja ir atstovų rūmų imigracijos komitetui. Walter savo telegramo Trumanui sako: "Pagarbiai prašau pilnai išaiškinti, kas yra neamerikietiška atstovų rūmų komiteto priešamerikinei veiklai tirti teisėse, sudėty ir vadovavime".

Kitas k-to narys, respublikonas Scheffer iš Ohio priminė Trumanui 1948 metus, kai jis užpuolė komitetą už "raganų gaudymą" ir "raudonų silkių" (tai yra, nesamų komunistų) ieškojimą vyriausybės aparate. Alger Hiss, buvęs viena iš tų "raudonų silkių". Šis stambus valstybės departamento pareigūnas buvo nubaustas 5 metus kalėjimo už klaidingą priešaišką, esą jis nebuvo komunistas ir Sovietų šnipas.

Panašu į katalikų persekiojimus

Baigdamas paskaitų ciklą Kolumbijos universiteto studentams New Yorke, buvęs prezidentas puolė atstovų rūmų ir senato "raganų gaudytojus". McCarthyizmas buvęs viena iš pikčiausių isterijų Amerikoje. Jis ragino studentus stebėti demagogus ir juos radus, su jais kovoti.

Dabar mes pergyvename kitą isterijos periodą, kuriame atstovų rūmų ir senato "raganų gaudytojai" kelia kaltinimus, kurių nėra, kalbėjo Trumanas.

Pirma tokia isterija Amerikoje nusiaubusi 1692 metais, kada 20 žmonių buvo nuteista mirti Salem mieste, Mass., kaip raganai.

Mergina, padedant 2 draugam nužudė tėvą

LEWISBURG, W. Va. — Kovo 13 d. dingo Elzia Reynolds, 47 metų, fermeris iš Quinwood. Ketvirtadienį policija išaiškino, kad ji nužudė 17 metų dukterį Patricia, padedant dviem draugams.

Policija suėmė merginą ir jos sėbrus, brolius Billy ir James Moore, 18 ir 22 metų amžiaus.

Tėvo lavoną atrado nuostabiomis sąlygomis. Išvertus į Italijos laivą Newport News, Va., uoste vagoną anglių, darbininkai pamatė jo lavoną. Billy Moore prisipažino, kad jis nušovė Reynolds jo šautuvu. Po to kartu su savo broliu ir nužudytojo dukterim nugabeno lavoną į anglių vagoną ir paslėpė.

IŠ VISO PASAULIO

Nepalo karalius Indijoje

DELHI, Indija. — Nepalo karalius Mahendra atvyko į Indiją aptarti padėty Tibetui ir santykius su komunistine Kinija. Nepalas su Indija ruošiasi statyti pasienio užtvanką ir jėgainę prie Kosi upės. Ta proga buvo aptartas ir šis projektas.

Izvestija perspauzdina N. Y. T.

MASKVA. — Pirmas aištikimas, kad Sovietų spauda būtų perspauzdinusi Vakarų korespondento straipsnį, neišleidžiant ir nepalankių Sovietams vietų, praneša iš Maskvos N. Y. T. Bet tokių palankių straipsnių, kokių prirašė N. Y. T. korespondentas Max Frankel apie Sibira, ligi šiol būdavo reta Vakarų antikomunistinėje spaudoje.

"Takos" premija Chruščevui

MASKVA. — Sovietų taikos premija, iki 1957 metų vadinta Stalino, dabar Lenino vardu, suteikta Nikitai Chruščevui. Be to, šiomis premijomis (po \$25,000) apdovanotas anglų rašytojas Ivor Montagu, pasauliui "taikos" tarybos (komunistų ir bendrakerelieviu) narys ir Amerikos mokslininkas E. B. Dubois.

Irako komunistai — dvejoji

KUWAIT. — Arabų šaltiniai, artimi Nasserio sąjūdžiui, skelbia nesutarimus tarp Irako komunistų. Tie, kurie neseniai grįžo iš pabėgimo į Sovietų Sąjungą, reikalauja didesnės balso ir didesnio paklusnumo Maskvai. Tai kiršina vietinius komunistus, tarp kurių esama ir tokių, kurie nenori pripažinti Maskvos įsakymų ir norėtų paskirti Tito Jugoslavijos nepriklausomesniu keliu.

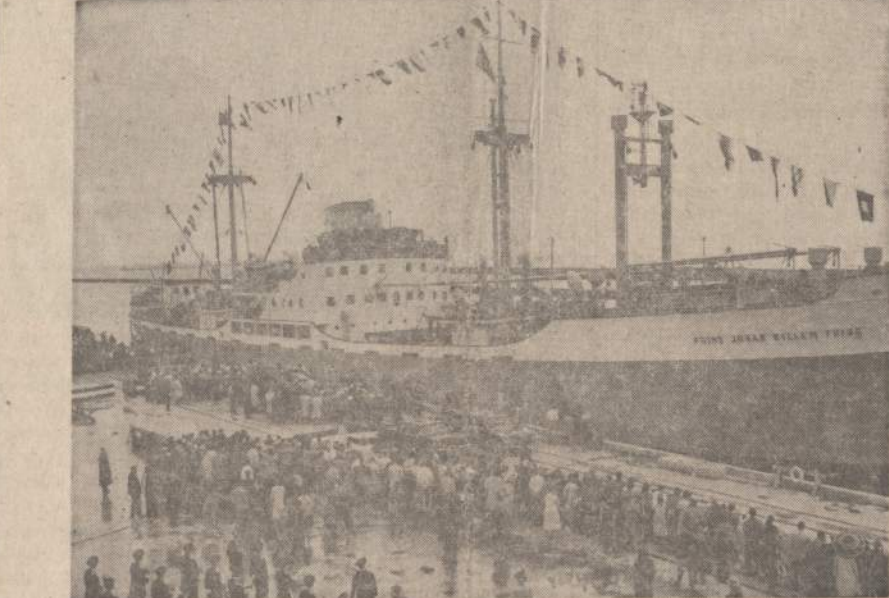
Panamos sukilėliai pasidavė be sąlygų

Revoliucijos pavojus dingo

PANAMOS MIESTAS. — Amerikos valstybių sąjungos (OAS) penkių narių komisija, pasiūsta iš Washingtono į Panamą revoliucijos pavojui pašalinti, išgavo iš perversmininkų pasižadėjimą, kad jie sutinka pasiduoti be jokių sąlygų.

Perversmininkų pajėgas tuo tarpu sudarė tik 80 vyrų, atplaukusių iš Kubos. Veik visi buvo kubiečiai revoliucionieriai, nusamdyti Panamos revoliucijos planuotojo Dr. Roberto Ariaso agentu. Panama laukė su baimė daugiau įsibrovėlių iš Kubos. Bet JAV ir kelios kitos OAS šalys pasiuntė ginklų, o JAV davė ir keletą lėktuvų bei karų laivų sekti "invazijos" pajėgas ir pasiruošti juos sutruškinti.

Perversmo vadai norėjo užimti Panamos kanalą ir išprašydinti JAV iš kanalo zonos. Ši mintis yra ne tiek patraukli Panamos nacionalistams, kiek jos ir visų kitų šalių komunistams.

Olandu laivas Prins Johan Willem Frisco, pirmasis transatlantinis laivas, pasiekęs Chicago naują atidarytą St. Lawrence jūrų keliu. Erie Navy Pier laivą pastikto minia žmonių ir miesto mėsas su kitais pareigūnais.

MICHIGANO VALSTYBĖ NEŽINO KELIO ISBRISTI IŠ FINANSINIO BANKROTO

DEDE SAMAS NEDUODA Į SKOLĄ NĖ PASTO ŽENKLŲ

LANSING, Mich. — Michiganas, viena iš turtingiausių Amerikos valstybių, nebeteri pinigų išmokėti tarnautojams, darbininkams algas, nei padengti kasdienes būtiniausias administracijos išlaidas.

Kad ir turtinga valstybė, bet jos išdais išsisėmė, kai per pastaruosius 3 metus mažiau turėjo įplaukų, negu išlaidų, padidėjus nedarbo ir kitoms socialinėms pašalpų sumoms. Gubernatorius G. Mennen William pasakė: "Tikimės — geriausia, bet ruošiamės blogiausiam atvejui".

Iš kur padengti būtiniausias išlaidas bėdos atveju, vis dar nežinoma. Kai tokia Jordanija pritrūkstą pinigų kariuomenė ir karalystės aparatui išlaikyti, karalius pasiunčia telegramą į Washingtoną ir už kelių dienų ateina riebus milijoninis čekis.

De deda valstybei Dede Samas neduoda į skolą nė pasto ženklų.

Bankininkai nepasitiki Gub. William penktadienį sušaukė savo valdžios narius ir su jais davė pasižadėjimą bankams, kad Michiganas valstybės savo finansinius įsipareigojimus išpildys. Bankininkai trauko pečiai.

Atėjo antra savaitė, kada didėlei daliai pareigūnų ir tarnautojų nebus išmokėtos algos. Tikrenybė kason dar yra \$177 milijonai. Bet tie pinigai yra paskirti kitiems tikslams ir tik tiems tikslams jie gali būti išleisti. Pav., plentų statybai \$40 mil. ir t. t.

Neapmokėtos sąskaitos

Prieita prie to, kad valstybės išdais nebegali sumokėti nė sąskaitų už telefoną, telegrafą, gazoliną. Kontraktoriai, kurie dirba valstybei, grasina ją traukti iš teismų. Užmokestis sustojo, jie nebeteri iš ko sumokėti atlyginimą darbininkams.

Valstybės finansinis bankrotas palietė ir policininkus, kurie saugo žmones, kalėjimus, jų sargus, kurie daboja nuteistuosius.

Kaip susibankrutavusioj krautuvėj

Michiganas universitetas yra skolingas apie \$1 mil. įvairiems reikmenų tiekėjams. Technologijos kololedž prezidentas Dr. Van Pelt kalba apie prislėgtas nuotaikas, nerimastis profesorių ir studentų tarpe. Universiteto viceprezidentas Thomas Hamilton sako, kad ūpas jau seniai buvo nupuolęs. Dabar Michigano mokslo institucijoms bus dar sunkiau gauti žmonių.

Mokslininkai keršija Louis Straussui už Dr. R. Oppenheimer

Solidarus ir su komunistų simpatikais-bendrakerelieviais WASHINGTONAS, — D. C. Buvęs Atominės Energijos Komisijos pirmininkas, žinomas antikomunistas, adm. Louis Strauss buvo prezidento paskirtas prekybos sekretorium.

Senato prekybos komitetas, turįs dabar Straussą patvirtinti, pakvietė pasisakyti tarp kitų ir Amerikos mokslininkų federacijos pirmininką Dr. David Inglis, buvusį Strausso pavaldini, Argentine atominės laboratorijos prie Chicagos direktorių.

Jo pareiškimas prieš Louis Strauss buvo toks šiurkštus, kad sen. Hugh Scott (resp., Pa.) pareiškė pasipiktinimą. Straussas neleidęs Amerikai susitarti su SSSR dėl atominių bombų bandymų uždraudimo, jis įnešęs nesantaiką tarp Amerikos mokslininkų, jis sukėlęs jais nepasitikėjimą, jis esąs karo šalininkas ir t. t.

Protellantai nenori kataliko prezidento

Sukeltų religinius ginčus

DES MOINES, Iowa. — Kristaus bažnyčių tarybos visuotinis susirinkimas priėmė vienbalsiai nutarimą prieš katalikų rinkimą į Amerikos prezidentus.

150 tarybos narių buvo vieningos nuomonės, kad katalikas prezidentas sukeltų Amerikoje religinius konfliktus. Nutarimas yra, kad ir netiesioginiai, nukreiptas prieš sen. Kennedy (Mass.), kuris laikomas vienu iš svarbiųjų demokratų kandidatų į prezidentus 1960 metais.

Kristaus bažnyčių tarybai priklauso pusantro milijono Amerikos protestantų.

W. BRANDT IR W. REUTHER KALBŲ KLAUSĖSI, 600,000 BERLYNIEČIŲ

NETOLIESE GINKLAIS ŽVANGINO 500,000 KOMUNISTŲ

BERLYNAS. — Vakarų berlyniečiai gegužės 1-ją, darbo žmonių solidarumo šventę, pavertė mižiniška laisvės demonstracija, kurioj dalyvavo apie 600,000 žmonių, ketvirtadalis miesto gyventojų.

JAV leis igabenti daugiau alyvos iš Kanados šaltinių

Šalina nesantaikos priežastis

WASHINGTONAS, D. C. — Prez. Eisenhoweris davė leidimą igabenti nuo birželio 1 d. daugiau alyvos iš Puget Sound šaltinių Kanadoje.

Nutarimas turės pagerinti santykius ir gal sumažins Kanados priešinimąsi kongreso nusistatymui leisti Chicagos miestui semtis iš Michigano ežero daugiau vandens sanitariniams kanalams.

Amerika prieš porą metų suvaržė ne tik Kanados, bet ir visų kitų užsienio šalių įvežimą, kad Amerikos alyvos kompanijos išplėstų šaltinių išnaudojimą.

Amerikos argumentai buvo žemiau kritikos, aiškindavo kanadiečiai. Prez. Eisenhoweris prieš porą metų išdėstė, kad kiliai karui, Amerika būtų nukirsta nuo užsienio alyvos šaltinių ir turėtų pasikliauti tik savo šaltiniais. Kanadiečiai neįsivaizduoja, kad kilus karui, tarp Amerikos ir Kanados raudonoji armija įvartytų plyšį ir atkirstų Kanados alyvos tiekimą Amerikai.

Venezuela, dar didesnė alyvos gamintoja, galės sakyti, jei Amerika gali atšaukti suvaržymus Kanados alyvos įvežimui, gali be jokios rizikos karo atveju panaikinti ir jos alyvos įvežimo suvaržymus.

Pakistanas nori JAV pagalbos santykiams su Indija pagerinti

Mrs. Luce nepriėmė ambasadorės vietos

WASHINGTONAS, D. C. — Mrs. Clare Luce penktadienį atvyko į Baltuosius rūmus, išsikabėjo gerą valandą su prezidentu ir po to pareiškė, kad ji pasitraukia iš JAV ambasadoriaus vietos Brazilijoje, į kurią jau buvo ir senato patvirtinta.

Mrs. Luce, žurnalų karaliaus žmona, užgauliai atsiliepė apie didįjį savo priešininką senatę Wayne Morse (dem., Ore.) ir nutiekė prieš save ir daugiau senatorių. Dėl to vyras patarė jai atsistatdynti, dar nenuvažiavus į Braziliją.

Ike išvedė, kad jos išsišokimas buvo "žmogėškas", kad ji pasirodė puiki diplomatė Italijoje, kur ji buvo JAV ambasadorium 1953-6 m. ir kad jis norėtų ją turėti dabar ambasadorium Brazilijoje.

Sen. Morse skambino į New Yorką ambasadorės asmeniniam gydytojui ir teiravosi, ar ji nėra sirgusi kokia nors psichine liga. Tokį įtarimą, kad ji be protinės pusiausvyros, gavęs iš jos pareiškimo apie jį patį. Savo pareiškimu Mrs. Luce norėjo pasakyti, kad senatoriui "atsisuko šriubukai smegenyse", kai jam arklys įsprė į galvą. Gydytojas užtikrino, kad Mrs. Luce nėra niekad psichinėmis ligomis sirgusi.

Pakistanas nori JAV pagalbos santykiams su Indija pagerinti

NEW YORKAS. — Pakistano ambasadorius Aziz Ahmed pasakė, kad Amerikai turi rūpėti ne tikitai Pakistano ir Indijos gerovė, bet ir nesuipratimų šalinimas, kadangi nuo to pareina taikos išlaikymas Azijoje.

Amb. Ahmed užtikrino, kad jo šalis sudarytų su Indija sutartį ir frontą ginti Pietryčių Azija nuo komunizmo, jei Amerikai padedant būtų išspręsti du pagrindiniai ginčai su Indija — dėl Kašmiro valstybės atėties ir dėl Indo upės vandens naudojimo.

Kašmirus, kaip musulmonų sritis, turėjo atitekti Pakistanui, musulmonų valstybei. Bet Indija nesutiko, pasiuntė kariuomenę. Dalį Kašmiro užėmė Indija, o kitą — Pakistanas. Indija atsisakė paklusti Jungtinių Tautų nutarimui praveisti Kašmiro plebiscitą ir tuo pašalinti nesugyvenimo priežastį.

Indonezija pirks 60 lėktuvų

DŽAKARTA, Indonezija. — JAV vyriausybė sutiko parduoti neutraliai Indonezijai 60 karinių lėktuvų. Iš jų 50 yra senai, vartoti lėktuvai ir tik 10 naujų. Šis susitarimas aiškina, kaip santykių pagerėjimas tarp Indonezijos ir Amerikos.

Penktdienis — nepasnikas

ROMA. — Gegužės 1, darbo žmonių solidarumo šventė, buvo savotišku būdu pagerbta ir Vatikano. Katalikai galėjo šį penktadienį valgyti mėsą be sąžinės graužimo. Popiežius pašalino, kad nuodėmės nebus.

TRUMPAI

— Chicago muzikos konservatorijos operos skyrius, kurio vedėjas yra George Lawner, gegužės 13 ir 14 dienomis — 11 Street Theatre, ir gegužės 16 d. konservatorijos salėje statys operą "Ušburta Fleita". Perstatyme dalyvaus Alice Stephens Dainininkės ir Strofa Vyrų choras. Mūsų lietuviai dainininkai ir dainininkės vis dažniau pradeda pasirodyti kitataučių programose. Tikrai džiugu, kad lietuvių vardas plačiai garsinamas, ir nėra gražesnio būdo, kaip su muzika ir daina.

— Malonu pastebėti, kad Stanley ir Elsie Petručių (La Grange, Ill.) vaikai sėkmingai veikia muzikos srityje. Sūnus Stanley D. Petručius yra pirmas basūnistas Baltimorės simfonijos orkestre. Jis taipgi yra direktorius Peabody Conservatory of Music, Baltimorėje. Ponų Petručių dukterė groja oboje ir English horn, o ji yra narė North Shore simfonijos orkestro. Šis orkestras duoda 4 koncertus per metus. Ji groja ir Zipper Simfonijos ir Business Mens simfonijos orkestruose. Be to, ji dažnai pasirodo ir televizijos programose. Petručiams turi būti džiugu, kad abu jų vaikai yra muzikai, nes ir patys tėvai, ypač p. Petručius, yra pašventęs daug laiko studijuojamas muzika.

— Nora Gugienė šiomis dienomis gavo pakvietimą į dainininko Arnoldo Vokietaičio su Marion Lee Dever vestuvėms, kurios įvyks gegužės 9 d., Arlington Baptist bažnyčioje, Arlington, Virginija. Ponia Gugienė apgalvėstauja, kad laikas nebėra būti šiose vestuvėse, primindama, kad ji ir ponų Vokietaičių šeima yra seni draugai ir būvę gana artimi kaimynai Connecticut valstijoje. Ji ypač interesuojasi ir seka ponų Vokietaičių sūnaus Arnoldo muzikinę karjerą.

— Nijolės Mikolajūnaitės ir Gyčio Gauriliaus sutuoktinių įvyks birželio mėnesio pradžioje Chicagoje. Nijolės tėvas yra buvęs Lietuvos aviacijos pulkininkas, prieš metus su šeima atvykęs iš Australijos. Gytis Gaurilius yra atvykęs prieš 13 metų iš Italijos, kur jo tėvas buvo Lietuvos diplomatinėje tarnyboje.

— "Australijos lietuviai ir jų gyvenimas" paskaitą skaitys teis. Silvestras Belcianas Lietuvos Teisėninkų D-jos Chicagoos skyr. visuofinane narių susirinkime šį sekmadienį, gegužės mėn. 3 d., 3 val. popiet 'Dubysos' svetainėje, 2548 W. 69th St. Kolegos ir svečiai bus pavašinti kavute. Šeštadienį, gegužės 2 d., 6 val. vak., ten pat įvyks LA Chicagoos social. reikalų klubo pobūvis su menine dalimi.

— Vairuotį mokantieji gali gauti gerą darbą CTA bendrovėje, jei nuėis į Merchandise Mart, Room 750, ir įteiks reikalingus liudijimus. Geras pradinis atlyginimas, atostogos, pensija, socialinė apdrauda. Keli lietuviai jau vairuoja busus Chicagoje, priima ir kitus.

— Šiandieną vakare įvyks PUOTA MARIŲ PAKRANTEJE. Chicago jūrų skautija nuširdžiai kviečia Jus atsilankyti ir praleisti nuotaikingą vakarą. Puota bus Marine Ballroom salėje, 4721 W. Madison St. Pradžią 8 val. Šokiams geros Heinz Karney orkestras. Turtiškas bufetas, nepaprastos dekoracijos. (Skelb.)

— Piknikų atidarymas. Ann's Hill Top Grove kviečia visus atsilankyti gegužės 3 dieną. Svečiai bus pavašinti silkėmis. Gera muzika. Važiuoti 79-ta gatve iki Cork Road ir toliau iki 87th ir Kean Ave. Ann Bruzgulis, 8274 Kean Ave., Willow Springs, Illinois. (Sk.)

— "Santienos" reikia Darbo, namo, buto reikia —

Clevelando Grandinėlė šoka šį šeštadienį, 7 val. vak. punktučiai, Jaunimo Centro salėje, 5620 So. Claremont Ave. Koncertą rengia Vidurinių Vakarų Sporto Apygarda, kuri kviečia visus atsilankyti.

Steponas Dombro

Steponas Dombro-Dambrauskas, ilgus metus gyvenęs Roselande, bet paskutiniu metu persikėlęs į 2735 W. 60 St., mirė praėjusią sekmadienį, balandžio 26 dieną, o trečiadienį buvo palaidotas Lietuvių Tautinių Kapinių Dombro šeimos skyje.

Steponas Dombro beveik visą savo gyvenimą aktyviai dalyvavo visuomeninėje lietuvių veikloje, turėjo labai plačias pažintis ir nepaprastai daug draugų. Jis priklausė Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, buvo Chicago Lietuvos Draugijos narys, bendradarbiavo su laisvamaniais, rėmė socialistus demokratų ir suorganizavo didelį lietuvių demokratų klubą Roselande.

Paskutiniais penkiolika metų visos jo laisvas laikas ir visa energija buvo sudėta į 9-to Wardo lietuvių demokratų klubą. Jis šaukėdavo susirinkimus, organizuodavo mitingus, kviesdavo žmones į piknikus, paruošdavo atsišaukimus ir palaikydavo ryšius su amerikiečiais politikais. Roselando lietuviams paskaitas skaitė Adlai Stevenson, Paul Douglas, Leslie Beck, ir visa eilė kitų demokratų partijos vadų. Prie Dombro vadovaujamo klubo prisiglaudavo ir lietuviai, kurie bandė gauti savivaldybių vietas ir tarnybas. Jiems buvo reikalingos Dombro rekomendacijos, užtarimas. Dombro mokėjo priėti prie aukščiausias vietas užimančių demokratų, sugebėjo išaiškinti jiems kilusias problemas ir gaudavo jų pritarimą. Dombro niekad nieko neprašydavo sau asmeniškai, jis ieškodavo paramos ir pritarimo kitiems.

Prieš kelerius metus, kada Dombro sveikata pradėjo silpnėti, jis pasitraukė iš 9-to Wardo Lietuvių Demokratų Klubo pirmininko pareigų. Klubas nariai išsirinko kitą žmogų pirmininko pareigoms, o patį Steve Dombro, kaip jis populiariai buvo vadinamas, išrinko to paties komiteto garbės pirmininku. Įvarbesniais veiklos klausimais komiteto nariai pasitardavo su patyrusiu veteranu.

Kodėl Dombro suorganizavo šį demokratų komitetą? Antrojo Pasaulinio Karo pradžioje, kada gausus lietuvių bešalių klubas pateko komunistų kontrolėn ir klubas nepritarė JAV pastangoms laimėti karą. Dombro, jo žmona Elzbieta, ir dar keli roselandiečiai protestavo prieš šį nutarimą; jie pareikalavo, kad šis protestas būtų užprotokoluotas, o vėliau visi išėjo iš klubo. Tuojau buvo suauktas steigiamasis susirinkimas paties Dombro būte, aptarta susidariusi politinė padėtis ir suorganizuotas lietuvių demokratų politinis klubas. Tolimesnė įvykių eiga rodo, kad Dombro gerai suprato padėtį. Komunistų vadovaujamas klubas širo, o Dombro klubas išaugo į stiprią politinę organizaciją.

Dombro vadovaujamas klubas reikalavo, kad būtų praves-tas įstatymas tremtiniams išleisti, klubas rėmė Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą, rinko aukas Balfui ir Raudonajam Kryžiui ir kvietė lietuvius tapti demokratais. Vien tikslai Amerikos Lietuvių Tarybai tuome-

tinis klubas įteikė \$1,700. Dombro gimė Lietuvoje, Žemaitijoje, Telšių apskrityje, Smilgių kaime. Jo tėvai Dambrauskai valdė falvarkėlį. Jis išvažiavo todėl, kad daugelis tuo metu važiavo Amerikon. Jis, aišku, nenorėjo eiti caro kariuomenėn. Bet vėliau tėvai išgavo jam baltą bilietą ir kvietė namo, bet jis Lietuvon jau nebegrįžo.

Dambrauskai Lietuvoje turėjo žymiai didesnes teises, negu paprastai Žemaitijos valstiečiai. Dambrauskai buvo bajorai, bet Steve Dombro niekad aukštesnės savo kilmės nesigirdavo. Jis turėjo bajoriškų papročių, visuomet kavalieriškai elgdavosi su damomis, buvo labai mandagus su žmonėmis, bet, priėmęs JAV pilietybę, tapo tikru demokratu. Jis išitikino, kad demokratija yra pati žmoniškiausia ir geriausia sugyvenimo forma. Jis norėjo, kad ir Lietuva būtų ne tikta nepriklausoma, bet kad ji būtų tikrai demokratiška, be jokių kunigaikščių, be jokių bajorų.

Amerikon Steponas atvažiavo 1904 metais. Jam teko ilgus metus gyventi įvairiose Chicagoos kolonijose, kol ilgesniam laikui jis apsigyveno Roselande. 1909 metų gegužės 2 dieną jis vedė Elzbieta Kaminskaitę ir visą gyvenimą su ja gražiai ir pavyzdinai gyveno. Jiedu išaugino sūnų Edwardą.

Steponas, vedęs, pradėjo skaityti tuo metu Chicagoje ėjusią "Lietuvą". Vėliau, kai pradėjo eiti Naujienos, skaitė šį laikraštį visą savo gyvenimą. Jis pritarė Naujienų pozicijai, su Naujienomis visą laiką bendradarbiavo. Dombro, pramokęs lietuviškai rašyti, pats daug rašė iš Roselando gyvenimo, klubų veiklos ir šiaip įvairiais klausimais.

St. Dombro ilgus metus dirbo Chicagoos gatvėkarių bendrovėje. Jis buvo elektros gatvėkario konduktorius. Visą savo gyvenimą laikui atvykdavo į darbą, pavyzdinai ėjo pareigas ir ne tikta draugų — bendradarbių, bet ir vadovybės buvo skaitomas pavyzdingu, atsakomingu ir patikimu darbininku. Kada suėjo 25 metų tarnybos sukaktis, Dombro buvo pagerbtas ir įteiktas aukso pažymėjimas. O kai Dombro išėjo pensijon, vėl buvo pagirtas, ir vėl įteiktas aukštinis pažymėjimas.

Vasaras Dombro šeima leisdavo Indianoje, Bass ežero pakrastyje. Ten jie įsigijo vasarnamį, kurį labai gražiai įrengė. Žiemą gyvendavo Chicagoje.

Dombro negalavo širdimi. Kurį laiką jam skaudėjo kojas, negalėdavo ilgai stovėti. Praeitais metais jį kankino migėgas. Į šerminus ir laidotuves susirinko labai didelis būrys giminių, draugų bei pažįstamų. Buvo sunėta daug vainikų.

Lackawicz koplyčioje Algirdas Brazis sugiedojė dvi giesmes, o Martynas Gudelis pasakė atsisveikinimo kalbą. Į Lietuvių Tautines Kapines velionį nulydėjo apie pusantro šimto žmonių, važiavo 70 automobilių. Prie kapo dar žodį tarė Mikas Vaidyla. Mrs. Elzbieta Dombro užkvietė atlydėjusius į Nelson restoraną. Visi liūdi Stepono Dombro, nes jis buvo labai padorus, nuoriškus ir geras žmogus. M. G.

Lietuvos Pavilioną Tarpt. Parodoje

Mūsų kraštą okupavę rusai larė visas pastangas, kad Lietuvos vardas išnyktų iš tautų bendruomenės tarpo. Nėra Lietuvos Jungtinėse Tautose, Lietuva nebuvo atstovaujama pasaulinėje sporto olimpiadoje, neįalyvavo Lietuva ir perieitais metais Briuselyje įvykusioje pasaulinėje parodoje. Maskvos propaganda siekia įtikinti pasaulį, kad lietuvių tauta, esą, savanoriškai išsižadėjusi laisvės ir nepriklausomybės ir kad savo laisva valia įsijungusi į Sovietų Sąjungą. Šio begėdiško melo propagandos dėka dažnai ir Vakaruose pradėdama braukti Lietuva iš gyvųjų tarpo, žemėlapiuose ir spaudoje pažymint mūsų kraštą, kaip Rusijos dalį, o sporto rungtynėse ar šiaip kito pobūdžio tarptautiniuose suvažiavimuose dalyvaujančius lietuvius vadinant rusais. Laipsniškai Lietuvos vardas visai išnyksta iš tarptautinės spaudos puslapių. Tuo tarpu, puslaukėnės Afrikos ir Azijos tautelės priimamos į tautų bendruomenę, joms teikiama politinė nepriklausomybė, jų vardai pradedama skambėti pasaulio spaudoje. Gi Lietuvai, turinčiai daugiau, kaip 700 metų valstybingumo tradiciją, paneigiama teisė į savarankišką egzistenciją.

Norėdami pasipriešinti bolševikų pastangoms išbraukti Lietuvą iš gyvųjų tautų tarpo, mes laisvėje gyvenantieji lietuviai turime kiekviena proga priminti pasauliui, kad Lietuva dar yra gyva ir siekia atgauti laisvę. Geriausiai tai galima padaryti dalyvaujant tarptautinėje veikloje, kur galime pasireikšti, kaip atskira tauta su savo skirtinga kalba ir kultūra. Labai didelės reikšmės atskirų tautų pasirodymui turi tarptautinės parodos. Man nežinoma, kodėl nebuvo atskiro Lietuvos paviljono perieitais metais Briuselyje įvykusioje pasaulinėje parodoje. Gal belys vyriausybė bijojo erzinti sovietų, kurie toje parodoje buvo įrengę patį didžiausį paviljoną. Lietuviškoje spaudoje buvo tik pasipiktinta, kad dėl kažkieno apšleidimo nerado vietos parodoje Katalikų Bažnyčios persekiojimui Lietuvoje, nors tam reikalui buvo specialus skyrius (Tyloji Bažnyčia) Vatikano paviljone.

Tačiau daug didesnį nusivylimą patirtumėm, jei Lietuva nebūtų atstovaujama čia pat Amerikos lietuvių sostinėje Chicagoje įvykstančioje tarptautinėje parodoje, į kurią esame JAV vyriausybės pakviesti dalyvauti, kaip laisva ir nepriklausoma valstybė.

Šių metų liepos 2-18 dienomis įvykstančioje Tarptautinėje Prekybos ir Pramonės Parodoje dalyvaus 65 svetimos valstybės. Lietuvai rezervuota vieta valstybinių paviljonų tarpe. Nuo mūsų dabar pareina tą paviljoną įrengti taip, kad jis tinkamai reprezentuotų mūsų kraštą ir tautą. Iš Chicagoos lietuviškų organizacijų atstovų sudarytas Lietuvos Pavilionui remti komitetas daro žygių sukelti reikalingą sumą paviljono įrengimo išlaidoms apmokėti. Pirmieji atsiliepę lietuviai biznieriui per Chicagoos Savings & Loan Assn. prezidento John Pakel surošė pobūvį, paaukojo paviljonui vieną tūkstantį dolerių. Tiek pat tikimasi gauti iš tų biznierių ir profesionalų, kurie dėl svarbių priežasčių negalėjo pobūvyje dalyvauti, bet yra sutikę paviljono įrengimo reikalą paremti. Tačiau prie Lietuvos Paviliono įrengimo turi prisidėti ne tik biznieriui, bet visi lietuviai. Lietuvos Pavilionui remti Komitetas kreipiasi į visus geros valios lietuvius, kviesdamas kad ir kukliomis aukomis prisidėti, prie Lietuvos Paviliono įrengimo Chicagoos Tarptautinėje Parodoje. Visų aukojusiųjų pavardės bus atspausdintos Parodos leidžiamame kataloge. Aukos Lietuvos Pavilionui reikia šlysti

Stanley Yankus vištų ūkininkas iš Dowagiac, Mich., cigara traukdamas praneša, kad, protestuodamas prieš pasėlių kontrolę, jis apsisprendė emigruoti į Australiją.

Graži lietuviška sodyba

Garfield Blvd. ir Claremont gatvių kampe dažnai pravažiuojant daug kas yra pastebėjęs mūrinį namą, aptvertą gražia lietuviškų motyvų raudono medžio tvorele, iš lauko apsidinta žaliomis rūtomis; gonkas, papuoštas gražiais medeliais ir mirtomis. Čia yra: ir obelis augalota (primenantį dainą "Kur bakūžė samanota"...), trys berželiai svyrūnėliai ("tarpe savęs kalba"...), putinas ir šermukšnis (nuo kurių "sodai raudonuoja..."), čia stovi eglė ir žalia pušė (ir nestebėtina, jei kartais "stovi ir mergelės rankelės nuleidusi"...), levendrai, bijūnai, tulpės, įvairiausios rožės, lelijos ir daugelis gražusių gelelių, matytų tėvynėje Lietuvoje. Tačiau dabar pastatyta ir graži koplytėlė, primenanti mums mūsų tėvynę Lietuvą ir lietuvių patrioto širdyje švelniai šildanti nuostalgijos jausmą. Ši graži kertelė tai Dr. Jono Adomavičiaus rezidencija, kuri nepaprastai puošia Gage Parko koloniją ir daugelio praeinančių ir pravažiuojančių kelia susidomėjimą. Aplankiusi

šiuo adresu: Mr. Anton J. Valonis, Treasurer, Committee for the Lithuanian Pavilion, 2201 West Cermak Rd., Chicago 8, Illinois.

Visi prisidėkime prie to, kad milijonas žmonių kartu su daugelio valstybių galvomis, viso pasaulio svetimų valstybių delegatais pamatytų Lietuvos Pavilioną, kuriame bus pavaizduotas už laisvę kovojąs mūsų tėvų kraštas. A. B.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Krakkiškių Draugiško klubo mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 3 dieną, 2 val. po pietų Club Maplewood svetainėje, 4256 S. Maplewood Ave., kur visi nariai prašomi dalyvauti. —Klubo Valdyba.

MIKE TRAKANOVICH gyv. 2540 W. 39th Place Mirė 1950 m. balandžio 29 d. 7:15 val. vakaro, sulaukęs 45 metų amžiaus. Gimęs Chicago, Illinois.

* Paliko nuliūdę: mylima žmona Virginia, pagal tėvus Maciejewski; 2 sūnus: Tom ir Don, 2 dukterys: Jacqueline ir Mary-Therese; tėvai Michael ir Julia Trakanovich, 3 broliai: Vincent, žmona Ann; John, žmona Val ir Charles, žmona Helen; sesuo Ann Kutka, jos vyras Bill ir jų šeimos, uošviai Walter ir Sophie Maciejewski ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave. Pirmadienį, gegužio 4 dieną, 9:30 valanda ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Mike Trakanovich gimines, draugai bei pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Sūnus, Dukterys ir kiti Gimines. Laidotuvių direkt John F. Eudeikis. Tel.: LA 3-0440.

Gėlininkas Edvardas Saunoris pataria jau pasirūpinti kapų puošimu. Jis turi įvairiausių gėlių gražiausių pavyzdžių. Didelis pasirinkimas. Užsakykite dabar, kad Kapų Puošimo Dieną artimojo kapas jau būtų gražus. PR 9-1355 3942 WEST 111 STREET PR 9-1356

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA GELĖS VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba Hūdesio valandose Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapų papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (Putrament s) 5625 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

LOVEIKIS Telefonams ir Vėizų Pasauliui Dalls KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams. 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Reketams, Laidotuviams, Papuošimams. URBA Gėlininkas 4180 ARCHER AVENUE Tel.: LA 3-8900 arba LA 3-5870

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMS VIETA RRepublic 7-8600 RRepublic 7-8601

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Istaiga AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741 — 1742 4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAFayette 3-0440 Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil. MODERNISKOS AIR - CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6812 So. Western Avenue Telef.: GRowehill 6-2345-6 1410 So. 50th Ave., Cicero Telef.: Townhall 3-2108-9 Koplyčios visose miesto dalyse

NARIAI Chicagoos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

ALFRED VANCE 1424 SO. 50th AVE., CICERO Phones: OLYmpic 2-5245 — Townhall 3-9687

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI 1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET RRepublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS 659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711 PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

Ar "atsarginės tėvynės" sumanymas yra pesimizmo vaisius?

LAISVOJI TRIBUNA

I šį klausimą Naujienos atsako teigiamai (žr. 1959.4.17 nr.). Jos laiko, kad ir "propaganda už tą sumanymą ugdo pesimizmo dvasią".

Stebėdamas iš šalies tiek Honduro sąjūdį, tiek ir opoziciją jam, norėčiau pateikti keletą faktų bei argumentų, parodančių, kad yra priešingai: kad opozicija Honduro kolonijos sumanymui reiškia realios padėties nepasivymą ir yra pasyvu mo bei rezignacijos išdava, o ieškojimas kolonijos, kurioje būtų galima sulaukyti emigraciją nuo nutautėjimo, reiškia esamos realios padėties supratimą, aktyvumo bei rezistencijos dvasios pasireiškimą.

Koks yra Honduro ar kurios kitos kolonijos siūlymo pagrindinis ir svarbiausias tikslas? Tai kova prieš biologinį lietuvių tautos naikinimą bei jos nykimą. Tėvynė ji naikinama mūsų prieš, emigracijos mes gera valia nyksta. Tėvynė trėmimai į Aziją, "savanoriškas" jaunimo apgyvendinimas Kazachstano stepėse, padidėjimas rusų Lietuvoje nuo kelių iki ke- liolikos ar net keliasdešimt nuo- šimčių — yra neabejotini spar- taus mūsų tautos naikinimo fak- tai. Nė kiek negeriau emigra- cijos. Čia geriau išsiliko tik pirmoji karta. Iš čia gimusių

sušingais lietuviais įveka šakų nuosimčiai. Tėvynias- desinio žem. fedestmčiai čia gi- musių lietuvių lieka lietuvių bei abejingi ar visai nieko su ja bendro neturi. Tai rodo faktai. 1950 m. per gyventojų surašy- mą čia gimusiai lietuviams už- sirašė 250,000 asmenų (žr. Liet. Enc. X t.). Iš to skaičiaus Lie- tuvos Vyčių organizacijai pri- klauso apie 2,000, bet ir tie sa- vo suvažiavimuose daugiausia kalba angliškai, nes daugumas lietuviškai nebemoka ar mažai temoka. Tokio pat lietuviško są- moningumo kaip Vyčiai gali bū- ti dar kokių porą tūkstančių ne- organizuotų lietuvių. Tai ir vis- kas. Neatrod, kad ir naujai at- vykusių lietuvių čia gimę vai- kai žymiai skirtusi nuo seniau čia gimusių. Ko tada vertas vieno ekonomisto rašymas "Drauge", kad jis pragyvenęs čia Amerikoje 10 metų ir ne- matas jokio lietuvių pavojau- sų?

Ir kas gi šito spartaus lietu- vybės nykimo akivaizdoje da- roma. Stengiamasi jį prilaikyti lietuviškoms mokyklėms, kurias lanko gal tik apie pusę mokyklinio amžiaus vaiku. Tai vienintelė visuomeninio pobū- džio priemonė. Bet ir ji tegali lietuviybės nykimą prilaikyti, bet ne sulaukyti. Tokios nelink- smos padėties akivaizdoje dau- gumas nuleidę rankas taria: ką dabar padarysi, toks visų emi- grantų likimas ir pan. Bet šis toks neišvengiamas padėties

konstatavimas ir neefektyvus reresnės išeities išdava pasy- vumo ir rezignacijos dvasią. Kai žmonės yra įsitikinę, kad jų lau- kia toks, o ne kitoks likimas, kad jis neišvengiamas ir nėra holimas, jie negali būti optimis- tai ir neturi pagrindo aktyviai veikti, nes tokia veikla visada paralyžuojama minties — prieš vėją nepapūsi.

O ką gi tuo klausimu galvoja čia mūsų visuomenės dalis — sakysim, tie žmonės, kurie ieš- co vietos kompaktiškai lietuvių kolonijai? Laikydami esamą pa- lėtį visai nepatenkinama, nes rečia imigrantą kartą papras- tai būna jau nutautusi, jie ieš- co geresnės išeities. Jų nuomo- te, kompaktišką koloniją lie- uvybę jei ir nebūtų išsaugota amžiams, tai vis dėlto galėtų išsilaukyti žymiai ilgiau. Tam gyvendinti, žinoma, reikia daug pastangų, pinigų ir idealizmą. Bet žmonės, kurie tuo klausim- u rūpinasi, jį studijuoja, tuo pačiu parodo, kad jie padėti ne- laiko beviltiška ir kad jie nere- zignuoja, kaip pirmieji, bet tiki geresnės išeities galimybėmis ir tam reikalui dirba. Tuo būdu jie pasirodo kaip realūs esamos padėties vertintojai ir aktyvūs geresnės išeities ieškojotai. O to negalima laikyti pesimizmo, bet greičiau optimizmo dvasios išdava.

Kai kas gal prikiš, kad jie yra nereali optimistai, svajo- tojai. Tokiam priekalstui nėra jokio pagrindo. Honduro kolonijos sumanytojai stengiasi pir- miausia iširti realias koloni- jos kūrimosi sąlygas bei gali- mybes. Jiė tai studijuoja ir no- rėtų pasiūsti specialią ekspedi- ciją. Ir tik kai bus iširta, kad kolonijai kurti sąlygos yra pa- tenkinamos, tik tada bus orga- nizuojami žmonės ir finansai. Ir jeigu paaiškėtų, kad neatsi- randa pakankamai žmonių ir ne- jmanoma suorganizuoti pinigų, tai, žinoma, darbas nebus nė pradėtas. Kaip matome, planuo- jama viskas labai realiai ir tvarkingai. Rūšium su tuo ky- la klausimas, ko gi verti viso šio sumanymo opozicijos pareiš- kimai, opozicijos, kuri nėra nei padėties vietoj tyrusi, nei lita- ratūros tuo klausimu ar apskri- tai kolonijų kūrimosi klausimu studijavusi? Ar nebūtų geriau tada nuo tokių aprioristinių pa- reiškimų susilaikyti ir gero su- manymo netrukdyti?

"Naujienos" rašo: "Bet argi lietuvių tautai bei jos kultūrai jau gresia išnykimas, kad tokia saugojimo vieta (Honduro koloni- ja L. D.) pasidarė reikalinga? Ką bekalbėtume apie rusiškos okupacijos žalingumą, vis dėlto ir okupuotoje Lietuvoje kultū- ra nenyksta; nors slopinama ir bolševikiškai dorkoma, ji yra gyva, nuolatos gamina šį tą naują". Čia reikia pabrėžti, kad

Arthur Godfrey, kuriam New Yorko ligoninėje buvo padaryta plaučių operacija, išpaujanant vėžio apkrėstą plaučių dalį.

Rockford, Ill.

Ir vėl supilti du nauji kapai

tautos ir kultūros išnykimas yra visai skirtingi dalykai. Kul- tūra, kartą surta, išnykti ne- begali, bet tauta gali. Kai tau- ta išnyksta ar išnaikinama, jos kultūra neišmetama šiukšly- nan, bet sukraunama muziejuose. Taip išliko senovės Egipto, graikų, romėnų, Amerikos indė- nų kultūros paminklai pasaulio muziejuose. Ir lietuvių kultū- ros paminklai (20 tomų lietuvių kalbos žodyno, muzikos bei dai- lės kūriniai) išlikę pasaulio muziejuose, jei tauta ir išnyktų. Bet mes juk ne to norime: mes norime, kad tauta neišnyktų ir kad ji galėtų kurti amžinai. Štai kas svarbiausia. "Naujienos" kalbėjo apie lietuvių kul- tūros neišnykimą, bet nieko ne- pasakė apie pačios tautos nyki- mą, anot prof. Pakšto, keliais procentais kasmet. O čia ir yra problema esmė — kaip sulai- kyti biologinį tautos nykimą bei naikinimą. Kadangi mes rusų asimiliacinei bei eksterminaci- nei politikai spirts negalime, galėtume bandyti apsaugoti nuo išnykimo bet emigracine tau- tos dalį. Tai kaip tik siūlo lie- tuviškos kolonijos sumanytojai. Kiti nieko nesūlo, tenkindamie- si esama padėtimi. O pinigus, kurie būtų surinkti Honduro kolonijai paremti, "Naujienos" siūlo vėriaus skirti Lietuvos iš- laisvinimo ("rintinis informaci- jos leidiniam...") reikalams. Panašiai kalba ir kun. Vyta. Bagdanavičius ("Draugas" 1959.4. 18), pareiškdamas: "Bet jeigu mes šią sumą (šimtą milijonų dolerių L. D.) apipavidalintume politine forma, ji turėtų pasto- vų pasekmių (kokių? L. D.). Tada nebūtų mums reikalo visa laiką gyventi Hondure. Savo sukurtu politiniu organu ope- ruodami, mes galėtume kai ką daugiau padaryti pasaulyje, ne- gu mes padarome". Ką mes konkrečiai galėtume padaryti, straipsnio autorius nepasako ir vargu jam pačiam aišku, ką mes su tais pinigais galėtume pade- ryti. Tačiau kun. V. Bagdani- vičius, kaip ir Naujienos, tuo parodo savo tikėjimo politinių priemonių galia. Politika ir jos pagrindinis ginklas — informa- cija yra tas dievaitis, kuriam mes šiandien daugiausia skiria- me aukų. Jau 20 metų kovoje- me politiniu ginklu. Praeis dar 20 ir gal daugiau metų, o mes vėl didžiausią duoklę skirsime politikai. Koks išminčius pasakė, kad kovos lauke geriausia kovoti tik vienos rūšies ginklu? Kodėl nepamėginti kity? Rašo- ma, kad viskam neužteks pinigų. O man atrodo, kad lietu- viai pinigų pakankamai turi, tik nenori duoti. Kas netiki Hon- duro, neduos Honduru; bet kas netiki politika, neduos ir politi- kai. Man atrodo, kad užtektų ir vienam, ir kitam reikalui, ir kad neverta per daug pasitikėti vie- na galimybe. Ar negeriau "rū- pintis tais dalykais, bet neaplei- sti ir anų"? L. Dambriūnas

Po ilgos kankinančios ligos mirė Juzė Anuškauskienė, sulau- kusi 69 metų amžiaus. Tai vie- na iš gražios Norkų keturių se- sučių šeimos narių. Vyrčiausio- ji sesuo p. Digrienė jau seniau išsiskyrė iš gyvyj tarpo, da- bar atėjo Juozelėi valanda.

Juzė Anuškauskienė gimė ir augo Lietuvoje, Kelmės mieste- lyje, atvyko į šią šalį į Port Wa- shington, Wis. Kaip atsikėlė į Rockfordą 44 metai atgal, iš- augino du sūnus ir dukterį. Jos vyrui mirus, gyveno prie sū- nauja, buvo gero motina, seniau dalyvaudavo lietuvių parengi- muose, vėliau visai niekur nebe- sirodė.

Daug gražių gėlių puošė jos išvargintą veidą. Buvo palaido- ta su bažnytinėmis apeigomis. Kun. R. Gordon pasakė gražų pamokslą ir palydėjo į Sv. Mari- jos kapines.

Laidotuvių dalyviai buvo pa- kviešti į sūnaus Raymondo rezidenciją užkandžiu.

Nepriklausant prie organiza- cijų yra sunkumų su grabne- šiais. Man kaip senam Norkų šeimos artimam teko surasti grabnešius savanorius: Valt. Misevičius, Jonas Kareckas, Frank Žvirblis, Williams Lub- binskas, Adomas Butkus ir Juo- zas Bacevičius. Vardu likusių sesučių O. Širvinskienės, B. Ši- maitienės ir vėlonės šeimos tar- iu jiems ačiū.

Oras buvo nepalankus, lietus pylė, vienok palydovų susidarė apie 20 automobilių.

Reiški užuojautą likusioms seserims, sūnams ir dukrelei ir giminiams.

Ir vėl sužinojau, kad mirė Mary Kutra, sulaukusi 65 me- tų. Atvyko į Rockfordą iš Springvalley, Ill., Rockforde iš- gyveno su vyršum 40 metų, ir iš- augino vieną dukterį. Jos vyrui mirus, gyveno su dukrele, pri- klausė prie Lietuvių Piliiečių Šalpos Klubo. Kadangi tarpe lietuvių mažai kur rodėsi, tad nedaug teko sužinoti apie jos praeitį. Gimusi ir augusi Lietu- voje, jauna būdama atvyko į šią šalį. Vien reikia apgalvėti, kad mūsų senoji karta taip nyksta. Reiški užuojautą jos dukre- lei ir artimiesiems. Zvalgas

• BUDRIKO RADIJO • • PROGRAMA •

Nepraleiskite ryt dieną Budriko radijo programos iš sto- ties WHFC, 1450 kil. nuo 2:15 iki 3 val. po pietų. Tikrai pa- sigėrėsite gražiomis lietuviško- mis dainomis ir muzika. Prie to dar bus ir mįslių kontestas su dovanomis. Pereitą savaitę mįslių konteste Budriko dova- nas laimėjo Nijolė Baronienė ir Juozas Balčiūnas-Svaistas. Pranešėjas

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Valparaiso universitetas kviečia

Apie Valparaiso universite- tą, kuris yra Valparaiso mie- ste, Indiana valstybėje, 50 my- lių atstu nuo Čikagos, daug ne- reikalinga kalbėti lietuviams, o ypatingai senesnės kartos žmonėms, nes daugelis jį pa- žįsta patys ir savo laiku tenai mokėsi. Tada buvo panašiai, kaip ir dabar. Lietuviai siekė aukštojo mokslo, bet vietoje buvo sunkios sąlygos ir nega- lėjo čia prilitpti. Užtat lietu- viai pasirinko Valparaiso uni- versitetą ir daugelis jį baigė, gaudami vienos ar kitos rū- šies diplomą. Tokių asmenų pakankamai turime Čikagoje, kad galėtume su jais dabar pasikalbėti ir pasitarti. Jų tar- pe turime gydytojų, dantistų, mokytojų ir kitokio verslo žmonių. Šitas Valparaiso uni- versitetas papildė lietuvių in- teligentų eiles, kurie lietuviš- koje dirvoje vėliau pasirodė- geri darbininkai ir organiza- cijų vadovai. Tenai ne vienas lietuvis mokėsi ir kartu uždar- biavo. Ypatingai tie, kuriems trūkdavo lėšų tolimesniams mokymosi. Universiteto vado- vybė, kiek tiktai galėdavo, lie- tuviams studentams mielai pa- dėdavo susirasti arba pati duodavo kokį darbą. Tai taip būdavo Valparaiso universite- te seniau, kaip pasakoja jį lankę asmenys.

Tai kas palieka daryti?
Lietuviai Čikagoje jau kovo- vėsietais metais dėl tokių litua- nistinių kursų universitete. Tačiau visos ju pastangos nueidavo veltui. Visi univer- sitetai neduodavo vietos litua- nistiniams dalykams. Dabar, kai Valparaiso universitetas pats pasiūlė tokius kursus į- teigti, reikėtų visiems lietu- viams skubiai sukursti ir tokį kvietimą mielai priimti. Tuo- jau išsiaiškinti plačiau ir vi- suomenę tinkamai ir laiku pa- informuoti. Juk jaunimo tur- rime pakankamai, kurie nori siekti aukštesnio lituanistinio išsilavinimo ir gauti diplomą. Prieš porą metų tokių norin- čių toliau mokyti jau buvo suregistruota per 50 asmenų, o dabar gali skaičius dar pa- didėti, nes priaugo naujų stu- dentų. Tokius kursus galėtų lankyti ir snaugusieji asmenys. Jie visi tikėtų ateityje būti li- tuanistinių klasių mokytojais. Taigi, tuojau pasvarstykime šią reikalą spaudoje ir gyve- nime.

Na, o kur kviečia dabar?
Dabar istorija vėl pasikar- toja. Valparaiso universiteto vadovybė kviečia lietuvių jau- nimą lankyti jų vardo uni- versitetą, įsteigiant prie jo skyriaus, kuris yra Čikagoje, aukštuosius lituanistikos kur- susus. Jų skyrius yra prie 19 So. La Salle st., ir 87 So. Kedzie Ave. Universitetas pamokos numatomos tik vakarais. Dėstyti lietuviai profesoriai visus lituanistinius dalykus. Tokių mokytojų lietuviai turi. Mokslo priemonės reikėtų įsi-

gyti patiems. Mokslo numa- tytas toks pat, kaip kituose universitetuose. Tiktai čia būtų dvi studentų grupės: stu- dentai, kurie nori gauti uni- versiteto diplomą apie aukš- tojo mokslo baigimą, ir stu- dentai, kurie norėtų tiktai pa- sitobulinti ir pagilinti savo žinias. Tokiems studentams mokeskis už mokslą būtų pu- siau papigintas. Vietą galima pasirinkti kur norima, bet tik- tai vieną visiems klausyto- jiams, pagal patogumą daugu- mos norams. Lietuviams geriausiai tiktų 87 So. Kedzie Ave. Čia būtų geresnis susi- siekimas, mažesnis judėjimas ir netoli gyvenamų vietovių.

Antanas Gintneris

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

Apie Valparaiso universite- tą, kuris yra Valparaiso mie- ste, Indiana valstybėje, 50 my- lių atstu nuo Čikagos, daug ne- reikalinga kalbėti lietuviams, o ypatingai senesnės kartos žmonėms, nes daugelis jį pa- žįsta patys ir savo laiku tenai mokėsi. Tada buvo panašiai, kaip ir dabar. Lietuviai siekė aukštojo mokslo, bet vietoje buvo sunkios sąlygos ir nega- lėjo čia prilitpti. Užtat lietu- viai pasirinko Valparaiso uni- versitetą ir daugelis jį baigė, gaudami vienos ar kitos rū- šies diplomą. Tokių asmenų pakankamai turime Čikagoje, kad galėtume su jais dabar pasikalbėti ir pasitarti. Jų tar- pe turime gydytojų, dantistų, mokytojų ir kitokio verslo žmonių. Šitas Valparaiso uni- versitetas papildė lietuvių in- teligentų eiles, kurie lietuviš- koje dirvoje vėliau pasirodė- geri darbininkai ir organiza- cijų vadovai. Tenai ne vienas lietuvis mokėsi ir kartu uždar- biavo. Ypatingai tie, kuriems trūkdavo lėšų tolimesniams mokymosi. Universiteto vado- vybė, kiek tiktai galėdavo, lie- tuviams studentams mielai pa- dėdavo susirasti arba pati duodavo kokį darbą. Tai taip būdavo Valparaiso universite- te seniau, kaip pasakoja jį lankę asmenys.

Tai kas palieka daryti?
Lietuviai Čikagoje jau kovo- vėsietais metais dėl tokių litua- nistinių kursų universitete. Tačiau visos ju pastangos nueidavo veltui. Visi univer- sitetai neduodavo vietos litua- nistiniams dalykams. Dabar, kai Valparaiso universitetas pats pasiūlė tokius kursus į- teigti, reikėtų visiems lietu- viams skubiai sukursti ir tokį kvietimą mielai priimti. Tuo- jau išsiaiškinti plačiau ir vi- suomenę tinkamai ir laiku pa- informuoti. Juk jaunimo tur- rime pakankamai, kurie nori siekti aukštesnio lituanistinio išsilavinimo ir gauti diplomą. Prieš porą metų tokių norin- čių toliau mokyti jau buvo suregistruota per 50 asmenų, o dabar gali skaičius dar pa- didėti, nes priaugo naujų stu- dentų. Tokius kursus galėtų lankyti ir snaugusieji asmenys. Jie visi tikėtų ateityje būti li- tuanistinių klasių mokytojais. Taigi, tuojau pasvarstykime šią reikalą spaudoje ir gyve- nime.

Na, o kur kviečia dabar?
Dabar istorija vėl pasikar- toja. Valparaiso universiteto vadovybė kviečia lietuvių jau- nimą lankyti jų vardo uni- versitetą, įsteigiant prie jo skyriaus, kuris yra Čikagoje, aukštuosius lituanistikos kur- susus. Jų skyrius yra prie 19 So. La Salle st., ir 87 So. Kedzie Ave. Universitetas pamokos numatomos tik vakarais. Dėstyti lietuviai profesoriai visus lituanistinius dalykus. Tokių mokytojų lietuviai turi. Mokslo priemonės reikėtų įsi-

gyti patiems. Mokslo numa- tytas toks pat, kaip kituose universitetuose. Tiktai čia būtų dvi studentų grupės: stu- dentai, kurie nori gauti uni- versiteto diplomą apie aukš- tojo mokslo baigimą, ir stu- dentai, kurie norėtų tiktai pa- sitobulinti ir pagilinti savo žinias. Tokiems studentams mokeskis už mokslą būtų pu- siau papigintas. Vietą galima pasirinkti kur norima, bet tik- tai vieną visiems klausyto- jiams, pagal patogumą daugu- mos norams. Lietuviams geriausiai tiktų 87 So. Kedzie Ave. Čia būtų geresnis susi- siekimas, mažesnis judėjimas ir netoli gyvenamų vietovių.

Antanas Gintneris

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

DR. KAZ. MICHEL
Optometrist - Acoustician
4654 SO. ASHLAND AVE.
2-ras aukštus—Yards 7-6616
CHICAGO 9, ILL.

New Life Delicatessen
Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir svežia mėsa
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Per mūsų lietuvišką įstaigą siunčiami siuntiniai į Lietuvą ir į kitus kraštus. Nebrangiai ir greitai. Čia pat vietoje gau- site kostiumams, paltais, suk- nelėms įvairių medžiagų ir ki- tokių prekių pigiomis kainomis.

World Parcel Service
J. Karvelio prekybos patal- pose 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. YA 7-0677.

Siunčiame siuntinius
pigesnėmis kainomis, kaip bet kur kitur, pavyzdžiui 6 vyriškų kost. medžiaga su persiuntimu tik \$66.50. Galite ir prie atneštų siuntinių dasipirkti įvairių pre- kių žemiausiomis kainomis. Be to vaistų siuntimas iš Anglijos kainuoja tris kartus pigiau, ne- gu iš Amerikos. Ateikite ir įsi- tikinkite siuntimo ir prekių pi- gumo. PATRIA GIFT PARCEL kompanijos skyrius 3305 So. Halsted Street, Tel. LA 3-2021. Liusė suknelių krautuvis patal- pose. Nuo 9 iki 6, pirmadienį ir kevirtadienį iki 9 v. v. A. Ka- valiauskas. (Sk.).

Siuntiniai
greičiausiai pasiekia Lietuvą per
PATRIA
GIFT PARCEL CO.
3741 WEST 26th STREET
Chicago 23, Ill.
Tel.: CR 7-2126

Taupykite laiką ir pasirinkite pas mus vietinių ar importuotų vilnonių ir rayon medžiagų, skarelių, megztinių, baltinių, avalynės, odos ir t. t. arba užsa- kykite viską iš katalogų. Kainos žemos.
Darbo valandos: 9:00—6:00, šeštadieniais 9:00—5:00.
Skyrius: 3305 S. Halsted St.

SVARBI ŽINIAI

siuntinių reikalų
Mūsų įstaigoje galite nusipirkti medžiagos, odos, laikrodžių, parkerį, stiklo rėtukuų, sukne- lių ir kt. Taip pat iš Europos iš- siunčiame: akordeonus, rašomas ir siuvas masinas ir kitokius daiktus.
Susitarus, siuntinius atsive- žame, arba atvykę viską sutvar- kome vietoje.
Dirbame kasdien iki 7 val. vak. Šeštad. nuo 9 iki 4.
Ved. PRANAS NEDZINSKAS
OVERSEAS CARGO COMPANY
514 WEST 39th STREET
Tel.: OAKland 4-9079

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MAY 2, 1959

S & G HIGHWAY CLUB
6614 SO. WESTERN AVENUE GRovehill 6-9309
Puikioj Marquette Parko apylinkėje. Svari vieta, mandagus patarnavimas. Įvairiausios rūšies alus, degtinė ir vynas. Skanūs užkandžiai. Kviečiame visus, kurie mėgsta išsigerti, bet ne pasigerti.
GEORGE A. and S. BAY.

MOVING **PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trinkel - Naujaisi kraustymo irankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sahiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Willbrook 5-9209

NAUJIENŲ PAVASARINIS PIKNIKAS

įvyks sekmadienį, birželio 14 dieną
BUCO SODE
Willow Springs, Illinois

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Visuomet mokėjome aukštus dividendus
DABAR JUOS DAR PADIDINOME
1/2%
TAUPOJAMYS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS Veltui Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus. VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.
CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

PASITARNAUKITE SAVO DRAUGAMS!

Mes gerokai paūgėjome rmtus taupytojų, patenkintų mūsų patarnavimais, rekomendacijų dėka. Jei esate mūsų kostumeris, pasakykite savo draugams apie gerus mūsų patarnavimus, vertingą pelną ir apdraustą sau- gumą, kurį gaunate betauptdami pas mus. Jeigu dar nesate mūsų kostumeris, tai pirmą progą užleikite pas mus ir įsitikinkite, Visuomet mielai Jus priimsime.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Tel.: HAYmarket 1-2028

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc., 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje metams \$11.00 pusei metų 6.00 trims mėnesiams 3.50 vienam mėnesiui 1.25

Užsienioose metams \$14.00 pusei metų 7.00 vienam mėnesiui 1.50

Chicagoje metams \$13.00 pusei metų 7.00 trims mėnesiams 4.00 vienam mėnesiui 1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Jūros kelias į Chicago

Ketvirtadienį atvyko į Chicago pirmas didelis, 4,000 tonų įtalpos ir 353 pėdų ilgio, prekybos okeano laivas — Prins Johan Willem, priklausęs holandų Fjell-Oranje Linijai (kompanijai). Vėliau tą pačią dieną Chicago pasiekė dar didesnis amerikiečių Grace Lines laivas, 460 pėdų ilgio ir 15,000 tonų.

Juodu atplaukė į šį Vidurvakarių dimiesčio uostą St. Lawrence upės ir Didžiųjų Ežerų jūros keliu. Tuo būdu Chicago miestas tapo sujungtas su viso pasaulio uostais. Visų šalių laivai dabar gali gabenti prekes vandenimis tiesiog į Chicago, neperkraunant jų į traukinius arba sunkvežimius.

Vandens keliai yra pigiausi. "Naujienos" yra patyrusios tai ir praktikoje. Anąmet Jungtinėse Valstybėse buvo pasireiškęs laikraštinio popierio trūkumas. Norint gauti reikiamą popierio kiekį, būtų tekę jo pirkti "juodojoje rinkoje" ir mokėti dvigubai arba net trigubai didesnes kainas. Bet "Naujienoms" pasisekė gauti vagoną popierio Suomijoje "normalia" kaina, tik reikėjo užmokėti už jo atgabenimą. Vagono popierio pristatymas traukiniu iš New Yorko į Chicago kaštavo daugiau, negu jo atvežimas laivu iš Elsinkio uosto į New Yorko uostą.

Susisiekimas St. Lawrence (šv. Lauryno) jūros keliu su pasaulio uostais pakels prekybą visų miestų, turinčių prieplaukas prie Didžiųjų Ežerų krantų. Bet didžiausią naudą iš to turės Chicago ir jos apylinkės, kur yra visos eilės stambiųjų pramonių centrai.

Prekyba su užsieniais išugdė New Yorką ir kitus Atlanto pajūrio miestus. Dėl tos pačios priežasties sparčiai auga Pacifiko pajūrio miestai Kalifornijoje ir Washingtono valstybėje.

Dabar jūros uostą turės ir Chicago miestas. Todėl pirmųjų okeano laivų atplaukimas į Chicago lemia gerą ateitį šiam miestui.

Militarizmo demonstracija

Pirmąją Gegužės Rusijos komunistai jau seniai yra sudarę, paversdami ją iš tarptautinės darbininkų solidarumo šventės militarizmo demonstracija. Svarbiausią vietą tos dienos eisenose Maskvoje užima maršuojanti armija su įvairių rūšių ginklais. Pagrindinę kalbą sako demonstrantams Raudonoje Aikštėje armijos generolas, ir jisai kalba apie Sovietų Rusijos karinę galybę, grasindamas "priešams", kurie neva tai rengiasi ją pulti.

Taip jie "šventę" Pirmąją Gegužės ir užvakar. Vyriausias šventės kalbėtojas buvo maršalas Malinovski, kuris rezgė senąją Maskvos melagių pasaką, kad Amerikos valdžia ruškdanti "taikingas" sovietų pastangas ir kad todėl Rusija esanti "priversta" stiprinti savo ginkluotąsias jėgas.

Kariuomenės parodą surengė ir rytinės Vokietijos komunistai Berlyne. Jų demonstracijoje dalyvavo "liaudies milicija", kuri maršavo gatvėmis armijos tvarkoje. Pasirodo, kad ta milicija jau turi artileriją, tankus ir kitus armijos ginklus.

Pagal keturių didžiųjų valstybių sutartį šitoks Berlyno gyventojų apginklavimas yra uždraustas, ir Vakarų valdžios rengiasi pareikšti protestą.

Bet šita karinė demonstracija rytniame Berlyne galutinai demaskavo Chruščiovą, kuris reikalauja, kad Vakarai iš Berlyno pasitrauktų. Jo tikslas dabar visai aiškus: kai tik amerikiečiai, britai ir prancūzai išeitų iš vakarinės miesto dalies, ją tuojau užimtų komunistų armija!

Nejaugi Macmillanas dar ir dabar siūlys, kad centro Europoje būtų įsteigta "neutrali" zona?

Pabaltijo valstybių viltys nežuvusios

PARYŽIUS. — Pavergtųjų Tautų Gynimo Sąjungos Paryžiuje leidžiamas tabloidinio formato mėnesinukas "Exil et Liberte" š. m. balandžio numerį daug vietos pašvenčia Pabaltijo valstybėms, smulkiai aprašydamas ta tema kovo 10 d. įvykusias diskusijas, kurias suruošė Prancūzijos Pabaltijo Draugija. Pagrindiniai kalbėtojai buvo nepriklausomybę Pabaltijo valstybių atstovai: Estijos — K. R. Pusta, Latvijos — M. O. Grosvald ir Lietuvos — M. S. Bačkis.

Estijos atstovas K. R. Pusta savo kalboje pacitavo įdomią ištrauką iš 1918 m. gruodžio 25 d. "Izvestijos" editorialo, rodančio, kad, nežūrint Sovietų Sąjungos oficialaus atsisąjėdimo visų teisių į Pabaltijo teritoriją, ji visą laiką galvoję apie jos pavergimą. Tada "Izvestija" rašė: "Estija, Latvija ir Lietuva yra mūsų kelyje į vakarų Europą. Tos valstybės atskiria Sovietų Rusiją nuo revoliucinės Vokietijos... Raudonasis rusų proletariatas privalo turėti galimybę paremti revoliuciją Vokietijoje. Baltijos jūros užvaldymas Sovietų Rusijai suteiks galimybę užkurti revoliuciją Skandinavų kraštuose. Reikia dėti pastangas, kad Baltijos jūra pavirstų sovietų revoliucijos jūra..."

Kalbėtojas taip pat pacitavo savo laikų padarytą Zinovjevo pareiškimą, parodantį sovietų kėslus į pasaulio užvaldymą. Prieš 1920 m. sovietų invaziją į Lenkiją Zinovjevas yra pasakęs: "Vienerių metų laikotarpį visa Europa pavirs komunistine ir revoliucija bus pervesta į Ameriką, gal būt, į Aziją ir į kitas pasaulio dalis".

Kiti kalbėtojai daugiau lietuviškai Europos saugumo problema, išskylančias ryšius su sovietų išgalėjimu Pabaltijo kraštuose ir Baltijos jūros pavertimu "Mare Clausum". M. S. Bačkis mėgino Pabaltijo valstybių dabartinę padėtį apibūdinti tarptautinės teisės požiūriu.

Bendra šių diskusijų išvada buvo ta, kad, nežūrint tarptautinės tylos, kuri gaubia Pabaltijo valstybių pavergimą, viltys joms atgauti nepriklausomybę yra tos pačios, kaip ir vadinamosioms satelitinėms valstybėms. Diskusijose dalyvavo visa eilė žymių Prancūzijos asmenybių, spaudos atstovų, dvasiškių ir kt.

Tame pačiame "Exil et Liberte" numeryje aprašytas poeto Oskaro Milašiaus 20 metų mirties sukakties paminėjimas Paryžiuje, pažymint, kad Milašius buvo pirmasis diplomatinis Lietuvos atstovas Prancūzijoje ir didelis prancūzų rašytojas. Kor.

Ypatingo dėmesio yra verta mūsų žymaus rašytojo Vinco Krėvės kūryba. Todėl, ilgai nelaukdami, papuoškite savo knygų lentyną Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos leidiniu Vincas Krėvė Mickevičius. Knygos kaina \$1.00.

Šią knygą turėsite savo namų knygynėlyje, jei užsakyms adresuotai: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Apžvalga

PASTERNAKO UŽDARBIS

Knygų leidėjas Peter Owen, Londone, apskaičiuoja, kad Boris Pasternak už savo romaną "Doktor Živago", išleista įvairiomis kalbomis Vakarų šalyse, jau "uždirbo" daugiau, kaip \$700,000.

Bet to uždarbio jisai negali pasiimti, gyvendamas Sovietų Rusijoje. O išvažiuoti į užsienį jisai bijo, nes jisai negautų leidimo sugrįžti namo.

Pasternako knyga išgarsėjo visame pasaulyje, kai jisai gavo Nobelio premiją ir komunistinio fanatikai Rusijoje dėl to sukėlė prieš jį baisiausių triukšmą. Rusijoje jo knygos spausdinimas yra uždraustas.

CLARE LUCE REZIGNAVO

Ponia Clare Boothe Luce vis dėlto susiprato rezignuoti. Vakar prez. Eisenhoweris gavo jos laišką, kuriame ji sakosi jau nebegalinti atlikti "misijos, kurią Jūs man pavėdėte".

Prezidentas buvo paskyręs ją ambasadorium Brazilijai. Senatas buvo jos paskyrimą patvirtinęs 79 balsais prieš 11. Bet tuoj po to ji labai nemandagiai atsiliepė apie sen. Morse, kuris priešinosi jos patvirtinimui, ir sukėlė prieš save audrą senate.

Prez. Eisenhoweris, kaip dženotelmenas, bandė ją pateisinti, tačiau ji pati susiprato, kad po tokio skandalo bus geriau jai pasitraukti iš diplomatijos.

AR TIK NEPERSŪDĖ?

Trečioje ir paskutinėje savo paskaitoje Harvardo universitete buv. JAV prezidentas Harry S. Trumanas pasakė, kad atstovų rūmų Neamerikinės Veiklos tyrinėjimo komitetas esąs "labiausiai neamerikoniškas daiktas visame krašte".

Tai primena jo, anąmet pavartotą, išsireiškimą, kad kalbos apie komunistų įsiskverbimą į valdžios įstaigas — tai "raudonos silkės" tampymas. Tuo gi tarpu yra faktas, kad valdžios įstaigose buvo net ir Sovietų Rusijos šnipai, ir kai kurie jų buvo sučiupti ir nubauti.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

KAIP IS TIESU BUVO

Pijaus J. Ziurio pasikalbėjimas su buv. prezidentu Antanu Smetona apie Suvalkijos ūkininkų "maištą" faktų šviesoje

(Tęsinys) 2) Suvalkijos ūkininkų streikas nesudarė jokios grėsmės Lietuvos nepriklausomybei, nes jisai nebuvo ginkluotasis sukilimas prieš Lietuvos vyriausybę, o tiktaisi pasyviu pasipriešinimas neparduoti miestui savo ūkiškų gėrybių pasakiškai pigiomis kainomis, kai skolos, mokesčiai ir viskas pirkti krautuose būdavo parduvinėjama ir atsiskaitoma normalaus laiko tvarka ir kainomis. Šitas streikas tęsėsi apie pusanturę metų laiko. Visa Suvalkija paskeno žiaurais teroro ir persekiojimo manija. Areštai, kratos, suėmimai, trėmimai ir karo lauko bei Kariuomenės Teismo arba Apeliaciniai Rūmai ir Tribunolas buvo apversti darbu. Niekas nesako, kad policijos pareigai nebuvo tvarką palaikyti ir visus nesklandumus pašalinti. Bet mes čia kalbame, galvodami apie padarytas Suvalkijoje žudynes ir nekaltų žmonių kraują praliejimą...

3) Sakoma, kad teisiamai buvo ne visi riaušininiai, tik svarbesni vadeivos. O kas buvo tie svarbesni vadeivos, kurie čia aprašyti? Ar politikai, daktarai, inžinieriai, generolai, pulkininkai, inteligentai ar kaimo gyventojai? Štai kokie žymūs vadeivos norėjo pradėti Lietuvą. Pasiziūrkit, brėnyiai! Nagi visi Vilkaviškio apskrities Pajevonio valsčiaus ūkininkai: bemoksliai, darbininkai ir šeimos nariai. Štai jų visa litanija: Alf. Petrauskas, Kazys Narkevičius, Bronius Protasevičius, Petras Sarkauskas, Vincas Aleksa, Augustas Valinskas, Juozas Leonavičius, Vincas Traškūnas, Kazys Liesūnaitis, Otto Gerhardas, Kostas Juozas, Pranas Maladauskas, Juozas Bagdonas, Simas Šiugžda, Jonas Vasikevičius, Juozas Kazemėkaitis ir Bronius Šiugžda. Visi paprasti kaimiečiai, ūkininkai ir mažžemiai, pora darbininkų, amatininkų. Tai štai kokie svarbūs vadeivos.

4) Toliau sakoma, kad juos nuteisė aukščiausias Lietuvos teismas. Kaip galima taip meluoti? Ar jau pamiršta toki svarbūs įvykiai, ar čia, JAV, ieškoma dumelių? Argi prez. A. Smetona nežinojo, kas buvo aukščiausias Lietuvos teismas? Tai žinojo kiekvienas žmogus, kad tai buvo Vyr. Tribūnolas, o ar neatsimena prez. A. Smetona, kad šituos aukščiausius išvardintus ūkininkus, pagal jo pasakymą, svarbesnius vadeivas, teisė ne aukščiausias Lietuvos teismas — Vyr. Tribūnolas, o paprasčiausias Karo Lauko Teismas, vadovaujamas pulk.

(Bus daugiau)

Brunonas Bušackis

LAISVINIMO BYLA PRIEŠ ŠIMTĄ METŲ

(1830—1863)

18. 2. Mickevičiaus misija ir Rotšildo veikimas. — Prancūzų valdžia 1855 m. pasiuntė Adomą Mickevičių Konstantinopolin. Laiskė iš turkų sostinės spalių mėn. 25 d. poetas rašo kun. Čartoriskui apie Čaikovskio-Sadiko stovyklą, labai girdamas ją ir joje viešpatuojančią dvasią. Tačiau Mickevičius, užsikrėtęs cholera, 1855 m. lapkričio mėn. 26 d. mirė. Jo prasytu be kuklių pamaldų prie jo karsto ne dvasiška, ne pasauliečiai nekaltėjo. Didžiojo istorinės Lietuvos sūnais ir pasaulio daininiais miršis panaši į kito poeto — anglų lordo Byrono mirtį, kurio gyvybė taip pat užgeso malarijos ir fuovargio pakirsto Rytų Europoj pavergtos Graikijos laisvės kovoj. Po pamaldų Mickevičiaus kūnas "Ephrat" laivu buvo išvežtas Prancūzijon, kur 1856 to amžinybės piligrimo palaikai buvo palaidoti Montmorency kapinėse.

Mirė ir jo antipodas Nikolajus "Polkinas". Dėl to legionų klausimas konkrečiai, o vadavima klausimas bendrai gavo staigią pabaigą. Pastatyti "sultono kazokų" daliniai jau nebebuvo mūsųose pa-

naudoti. Kariai sudarė dar iki priešpaskutinio karo Adampolį, tikroį Turkijoje, išlikusią koloniją. Jų dar ten buvę apie 200 šeimų. Karas pasibaigė, nes jo nenorėjo ne tik jo pasekų bijanti Austrija, bet ir pirkliškąjį Anglija, pūbūgusi, kad karo pasėkoj stiprėjantis revizionizmas ir tautų galimas iš Rusijos ir Austrijos išsilaisvinimas galėsias pakeisti lygsvarą Rytų Europoj Prancūzijos naudai. Nė Lenkijos-Lietuvos rusų pašonėje kaip Prancūzijos naturalaus sąjungininko, atsisteigimo, nė Švedijos galimo Suomijos iš Rusijos atgavimo Anglija nenorėjo. Lenkijos-Lietuvos atstatymo klausimas jau net ir taikos derybose nebuvo keliamas.

Po Mickevičiaus mirties, jau taikos deryboms prasidėjus, švedai, nors ir jausdamiesi silpnaisi, karauti prieš rusus neišėjo, tačiau jie vis dėlto laukė, kad vakarinės valstybės, pasinaudodamos Rusijos sunkumais, paims arba sunaikins Kronštadtą, sumus rusų baltiškąjį laivyną, užims Lenkiją, Pabaltijį ir Suomiją, tuo padarys galį rusų užmačioms ir išlaisvins Europą, iš vis augančio koloso grėsmės. Vėl kilo Karolio XII ir Leščinskio laikais puoselėtoji idėja apie sudarymą "barrière de l'est" pax gallice (prancūziškos taikos) užuovėjoj. Bet Prancūzija, pavargusi nuo karo ir finansiskai išsekusi, pasijuto persilpana prieš alijantų, ypač anglų, norus, tiems planams praveisti. Tuo pasinaudojo baronas James

Rotšildas, prancūzų bankininkas, kad per Lenkijai-Lietuvai nedraugišką kunigaikštienę Dorotiją Lieven, Rusijos ambasadoriaus žmoną, pasidarytų neoficialiu susitaikinimo tarpininku. Nors ir Napoleonas III nebuvo nuoširdus Lenkijos - Lietuvos atstatymo šalininkas ir nors ir ant jo kortos savo tėvynės likimą statydamas Čartoriskis bylą prakišo, vis dėlto Krymo karo konsteliacijoj nebuvo palankesnio už jį, reikšmingo valdžios veiksnio.

3. Taika be išlaisvinimo. — Lenkijos-Lietuvos aristokratinė emigracijos pakraipai dėl karo padarinių skaudžiai nusivylė, demokratinė — dėl lėšų stokos savo kovą taip pat tęsti sunkiai begalėjo. Ką jie toliau bedarė, negalėjo išeiti iš arjerardo pasitraukimo nuo priešo apibrėžų. Vorcelis 1857 m. sirgdamas slojo ginti revoliucionierius Bakunino reikalą, kai caras Aleksandras II nesiskubino to anarchisto pasigaileti. Tą kilnų mostą itin įvertino Hercenas. Stanislovas Gabrieliūs Vorcelis jau 1857 m. vasario mėn. 3 d. mirė Londone. Taip užgeso kantaus ir patvaraus kovotojo nors ir kuklaus, bet garbingo tremties politikos gyvenimas. Prie mirštančio patalo buvo paprašytas Mazzini, kurio Vorcelis prašė, tautos ateity išsilaisvinti, neužmiršti ir jo tėvynės, ką susijaudinęs Mazzini pažadėjo padaryti. Dar prieš mirtį Vorcelis parašė jam paduotą pieštuką: "Soldat fidèle, j'ai achevé ma faction, qu'un autre me relève" (kaip

ištikimas karys, aš pabaigiau savo sargybą, tegul kitas mane pamaino). Laidotuvių eisenoj be Mazzini dalyvavo ir Lendru-Rolin, kuris atsisveikino kalboj prisiminė paskutinius vėlionies žodžius.

Ir italų tremtiniai su Mazzini priekyje nebuvo patenkinti Krymo karo padariniais. Mazzini ypač negalėjo dovanoti Sardinijos premjerui Cavour'ui jo neprasmingo italų kraujo aukojimo neprasmingoj Krymo kompanijoj. O Cavouras tremties vadui prikišdavo Austrijos neišmintingą provokavimą represijos veiksmams prieš italus. Bet Mazzini politika taip santykiavo su Cavouro diplomatija, kaip Lelevelio politika su Čartoriskio veikimu, tik su tuo skirtumu, kad Cavouras, eidamas Italijos laisvinti turėjo Sardinijos valstybę kaip bazę, o Čartoriskis tokios bazės neturėjo. O vis dėlto Mazzini smarkiau forsavo savo Sardinijos karaliui priešišką revoliucinį respublikoniškumą, negu Lelevelis ir jo draugai — politika, kuriai negalėjo pritari ir Garibaldi, šiaip čjes išvien su Mazzini. Italo Felice Orsini 1858 m. padarytas nepasisekęs bombų atentatas užmušti italų išsilaisvinimo neparemusį Napoleoną III, ekskarbonarą, paskatino imperatorių duoti Cavourui pagalbos garantijų, 1859 m. karui su Austrija pradėti. Villefrancois taikoj Prancūzijos paremta Sardinija gavo visą Lombardiją ir 3/4 popiežiaus žemių, nors ir nepajėgė išvaduoti Venecijos. Tuo tarpu kai

Marksas su Engelsu ragino vokiečius "ginti Reiną prie Po upės", vokiečių socialistas Lasalle parodė šio karo metu pavergtoms tautoms daugiau teisingumo, pasisakydamas už Napoleono parėmimą. 1860 m. Hugo mitingė darė propagandą už Garibaldi, Lelevelis Briuselyje paremia iš Sibiro pabėgusį Bakuniną. Tik tas rusas, susiartinęs su Marks, 1862 m. Italijos daro opoziciją Mazzini ekonominiams kooperacijos planams.

Jau 1861 m. mirė abu imigracijos vrdai Čartoriskis ir Lelevelis. Jų mirtin pasibaigė reikšmingas rezistencinis emigracijos tarpnis. 1864 m. vokiečiai ir italai jau stovėjo savo politinio susivienijimo ausros spinduliuose, o lenkai su lietuviiais dar vis veltau dairėsi, ar nebrėksta laisvė. Nepavykęs 1863 m. sukilimas, kurio dėl neprotingo Napoleono užsiangazavimo Meksikos avantiūra — čia buvo kalta proaustriška jo žmonos kamarilė — Prancūzija negalėjo aktyviai paremti, turėjo liūdną pasekų ir Napoleonui ir Lenkijos - Lietuvos bylai. Napoleonui dėl to, kad carą padarė Bismarko draugu, o Lenkijai bei Lietuvai dėl to, kad išsilaisvinimą dar kartą palaidojo 50-tiaį metų, beveik dviejų kartų laikotarpiui. Kartu išnyko ir emigracija kaip politinis veiksnys. Jos palikimą ir kovų atminimą perėmė tėvynė kovojanti ir kenciantai, bet ir kas generaciją atsinaujinti tauta. (P a b a i g a)

Liaudžiai pakilus

Teko perskaityti "Liaudžiai pakilus" knygą, kurią parašė K. Klorys iš 1917-1920 metų atsiminimų. Literatūrinis bendraautorius P. Marcevičius. Knyga 208 puslapių. Išleido Valskybinė Grožinė Literatūros Leidykla 1958 metais Vilniuje.

K. Klorys 1913 metais atvažiavo į Jungtines Am. Valstybes. 1915 metais įstojo į Liet. Socialistų Partiją. Pradžioje gyveno Chicagoje, o vėliau persikėlė į Binghamtoną. 1917 metais, geg. 5 d. išvyko į Rusiją antroje politinių emigrantų grupėje iš 101 asmenų, tarp kurių buvo be K. Kloryo dar trys lietuviai. Jie visi nukeliavo į Petrogradą, gavo po 35 rublius bei pažadą, kad reikalai esant, galės nemokamai važiuoti į bet kurią vietovę.

Savo atsiminimuose Klorys rašo:

"1916 metais į Ameriką atvyko drg. V. Mickevičius-Kapuskas. Lietuvių socialistų federacijoje tada užvirė smarki kova tarp įvairių krypčių atsotvų. Betarpiška drg. V. Kapuskos įtaka paspartino kairiojo lietuvių socialistų sparno susiformavimą — apie jį susipietė dauguma partijos narių. Likusieji socialistai sudarė dvi grupes — centrinių, vadovaujamų L. Prūseikos ir dešiniųjų — su P. Grigaičiu priekakyje. Tuo metu lietuvių socialistų federacija turėjo apie 10,000 narių ir leido šiuos laikraščius: "Kovą" (kairiojo sparno), "Laisvę" (centristų) ir "Naujienas" (dešiniųjų).

K. Klorys, nuvažiavęs į Rusiją, įsitraukė į komunistinę veiklą ir persikėlė gyventi į Jekaterinoslavą, kur rado veiklią lietuvių bolševikų organizaciją.

Savo atsiminimuose toliau pasakoja:

"Spalio revoliucijos idėjų paveiktą, evakuocijų lietuvių pareikalavo likviduoti buržuazinių nacionalistų sukurtas organizacijas, kaip kontrrevoliucijos lizdus. Vykdydami šį reikalavimą, tarybiniai organai atėmė iš nacionalistų ir šelpimo darbą, perduodami jį Lietuvos reikalų komisariatui. Tokiu būdu nustojo egzistavę nacionalistinis Jekaterinoslavos gubernijos komitetas pabėgėliams šelpti, — jo vietoj buvo išrinktas naujas (iš 5 asmenų). Pirmininku tapo drg. Dubindris. Man, kaip komiteto nariui, buvo pavesta vadovauti finansiniam skyriui. Tai buvo sunkus ir atsakingas darbas — normaliai lešų negaudo davome, o nemaža pabėgėlių vertėsi sunkiai.

"Gubernijos komitetas pabėgėliams šelpti nusprendė pasiųsti mane į Kijevą prašyti finansinės paramos. 1918 metų sausio gale, nuvykęs į Tarybų Ukrainos sostinę (Tarybų valdžia Ukrainoje buvo paskelbta 1917. XII. 25), sužinojau, kad visais pabėgėlių reikalais reikia kreiptis į Liaudies komisarią Jevgenijų Boš. Nuėjęs į komisaro įstaugą, virpėdama laukiau, kaip mane priims ir galvojau, kad atsakymas skambės maždaug taip: "Pinigų nėra, ir nekvaršinkit man galvos. Tvarykite patys kaip išmanot".

"Drg. Boš smulkiai išklausi- nėjo apie evakuotųjų gyvenimo sąlygas ir pabrėžė, kad Ukrainos vyriausybei peryvenant rimtus finansinius trū-

kumus, daug pažadėti negalinti. Šį sykį skirsianti milijoną rublių, kuriuos aš galėsiu pasiimti su savim. Išgiręs žodį "milijonas", nė nepasijutau, kaip išplėčiau akis ir atsistojau — vadinasi, mes galėsimė likviduoti trijų mėnesių įsiskolinimą, ir dar likę atsarga. Drg. Boš nusispyso ir liepė tuoj pat kreiptis į kasą. Aš linkiodamas atbulas išėjau iš kabineto.

"Kasoje gavau keturiasdešimt pakelių banknotų (penkiadesimtsrublinėmis, šimtinėmis ir po du šimtus). Tappes milijonierium, neramiai tvinksinčia širdimi skubėjau į stotį, trokšdamas kuo greičiau grįžti į Jekaterinoslavą. Kai uždusęs įkėliau į gubernijos komitetą ir pranešiau, kad turiu tokią apvalią sumą, visi darbuotojai supuolė mane bučiuoti — jie to nesitikėjo".

Vienas iš įdomiausių jo atsiminimuose ir beveik niekam nežinoma yra sekantis:

"Specialus Tarptautinio komunistinio dalinio būrys saugojo Valskybinio banko Voroneže skyrių. Tą būrį sudarė lietuviai komunistai ir nepartiniai, prijautę komunistams. "Anarchistai ne kartą bandė užgrobti banko saugojamas vertybes. Specialus būrys, visada pasiruošęs bet kokiam atsitikimui, prieš išpuolius sužlugdydavo. Lengvo pasipelnymo mėgėjų įkarsčiumi atausinti kartais tekdavo panaudoti net kulkosvaizdžius.

"Tarnaudami specialiajame būryje, aš ir kiti draugai komunistai drauge dirbome ir su lietuviams mokslieiviams. Mes kalbėdavome su jais revoliucijos, Tarybų valdžios klausimais, daug dėmesio skirdami uždaviniams, kurie laukia pabėgėlių, grįžusių į Lietuvą. Komunistų įtaka mokslieivijai augo ir stiprėjo.

"Gegužės mėn. pabaigoje sužinojome, kad okupaciniai vokiečių organai leido grįžti į Lietuvą Voronežo lietuvių gimnazijai. Išvykimo terminas dar buvo nenustatytas, bet mes įtemptai jam ruošėmes.

"Nuolat gresiant vokiečių divizijų įsiveržimui, R.R.P.(b) gubernijos komitetas ir gubernijos Darbininkų, Kareivių ir Valskybių Deputatų Taryba nutarė perkelti į saugesnę vietą Voronežo banko saugotą žymias aukso atsargas. Buvo numatyta jas išsiųsti į Samarą (dabar Kuibyševą).

"Ryšium su tuo nutarimu imta svarstyti, kam pavesti uždavinį. Tuometinėmis aplinkybėmis transporto klausimas buvo susijęs su visokeriopais sunkumais ir kliūtimis. Galų gale sustota ties Tarptautinio komunistinio dalinio specialiuoju būriu. Atidžiai parinkus, buvo sudaryta 25 kotojų grupė. Daugiausia į ją pateko lietuvių: Dubindris, Norkus, Kijauskas, Eimutis, Griškelis, Griganavičius, tarp kitų ir aš. Grupės viršininku buvo paskirtas drg. P. Dubindris.

"Aukšų reikėjo sukrauti į vagonus taip, kad nė šuo nesuolotų, kad nepasklistų mieste gandais, dar ešeloniui neišejus. Uždaviniui kruopščiai ruošėmės: rinkome patikimus banko tarnautojus, šoferius ir krovikus, o taip pat geležinkelio stoties darbuotojus. Šiam atsakingam darbu vadovavo specialii komisija, laikydama-

Panašiai kaip Kuboje dabar prasidėjo Panamoje, kur laiveliais atplaukę grupė sukillelių užėmė vieną pajūrio kaimą ir pradeda revoliuciją tikslu nuvertinti valdžią. Panamos patulinės valtyis apsaudė sukillelių užimtą kaimelį Nombre de Dios (paženklintą kryžiu), kelela jų sužeidžiant ir gal užmušant.

si griežiausias konspiracijos. Juk jeigu šis sumanymas būtų iškilęs aikštėn, menševikai ir eserai būtų visa gerklė pradėję rekti, kad komunistai pasiryžę ekonomiškai sužlugdyti visą guberniją.

"Galų gale, viską smulkiausiai apgalvojus ir paruošus, vieną vidurnaktį prasidėjo aukso pervežimas ir pakrovimas į vagonus. Aukšinės momentos standartiniuose drobių maišukuose ir aukso lydiniai buvo sukrauti į dėzes su šaudmenų etiketėmis. Netgi daugelis operacijos dalyvių galvojo turį reikalą su karinėmis medžiagomis! Dešimt aušinių vežiojų krovinius iki auštait. Susidarė vienuolikos vagonų ešelonas, kurio kravus buvo 120 milijonų rublių vertės.

"Mūsų dalinio vyrų, po visko tikrindami vagonų dureles ir plombas, užliko dar keletą neįkrautų "šovinijų" dėžių. Ar tai buvo sąmoningas bandymas jas nuslėpti, ar kas nors netyčia užmiršo besukubėdamas, neturėjome kada tirti. Dar prieš saules patekėjimą ešelonas pajudėjo, ir mes greit atsidiūrėme už miesto ribų. Visi lengviau atsikvėpėme.

"Vakare mūsų ešelonas sustojo Samaros stotyje. Perdavę ešeloną Samaros valdžios organams, apiforminę atitinkamus dokumentus, mes grįžome į Voronežą. R.R.P.(b) gubernijos komitetas ir gubernijos Darbininkų, Kareivių ir Valskybių Deputatų Taryba pareiškė būriui padėką. Tarptautinio komunistinio dalinio vadui drg. Pavlunovskiui buvo įsakyta visiems šiame žygyje dalyvavusiems kovotojams išmokėti kaip dovana trijų mėnesių atlyginimą ir duoti mėnesį atostogų".

1918 metais K. Klorys grįžo į Lietuvą ir ten organizavo komunistus. Buvo pakliuvęs į kalėjimą ir 1920 metais Lietuvos valdžia 20 kalinių, jų tarpe ir K. Kloryj išsiuntė į Tarybų Rusiją.

Aleksas Ambrose

Vasarvietės atostogoms

Buvę čikagiečiai Valukai kviečia Jus praleisti savo atostogas gražioje jų vasarvietėje. Svarūs namukai su visais parankumais. Žuvingas ežeras, laivėliai. Dėl informacijų rašykite:

DRIFT-WOOD RESORT
Box 122, Townsend, Wisconsin.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS

Baltic Hotel
7643 HARDING AVENUE
MIAMI BEACH 41, FLORIDA
BLOKAS NUO PAJURIU
Sophie ir Bernice Welicka

Paskolos namams pirkti
Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvas mėnesiniai apmokėjimai, nušimtis nuo 4 1/2 iki 6.
TAUPTOJAMIS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS.
INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. Tel.: Lafayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, Antradienį, Penktadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Mūsų ofisas patarnavo lietuvių visuomenei nuo 1947 metų.
Nemokamai vieta automobiliams
GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS!
Apžiūrėkite mūsų puikių prekių rinkinį labai žemomis kainomis.
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SOUTH STATE STREET Phone: WAbash 2-9354

PASINAUDOKITE PLAČIAI ŽINOMOS IR GERAI UŽSIREKOMENDAVUSIOS FIRMOS, SIUNCIANČIOS SIUNTINIUS Į SSSR IR LIETUVĄ, PATARNAVIMU.
PACKAGE EXPRESS and Travel Agency, Inc.
(Licensed by USSR)
Brooklyn, N. Y. 1530 Bedford Avenue, Tel.: IN 7-6465 ir IN 7-7272;
Newark, N. J. — 312-314 Market Street, Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681; Bowling Green 9-6992.
• Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. • Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. • Prie firmos įstaigų yra krautuvės, kuriose galite gauti įvairiausių prekių. • Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%.
Istaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 ryto iki 6 val. vak., šeštad. ir sekm. nuo 9 val. ryto iki 4 val. vakaro.

78 Second Avenue NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	107 So. Vermont Ave. LOS ANGELES 4, CALIF. DUnkirk 5-6550	11601 Jos. Campau Ave. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298
832 North 7th Street PHILADELPHIA 23, PA. WAlnut 3-1747	1241 N. Ashland Ave. CHICAGO 22, ILLINOIS HUmboldt 6-2818	651 Albany Avenue HARTFORD, CONN. CHapel 7-5164

Norėdami daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogų.

Didžiai Gerbiamas Dr. P. Grigaitis!

"Naujienų" 45-kių metų Jubilėjaus proga širdingai sveikinam Jumis, kaip vyriausią "Naujienų" redaktorių, visą redakcijos ir administracijos štabą, visus spaustuvės darbininkus ir spaudos bendradarbius, savo darbu padėjusius sulaukti šio garbingo Jubilėjaus, linkėdami, kad dar ir po mūsų, kai nebebus mūsų, ilgus, ilgus metus "Naujienų" dienraštis išliks tarnaute Lietuvos ir demokratijos reikalams. Šio laikotarpio Jūsų atlikti kultūros, švietimo ir politikos darbai, ypatinai Lietuvių laisvinimo darbas, mus džiugina ir teikia vilties ateityje didesnio pasiekimo.

Jūsų darbų parėmimui — Naujienų išlaikymui pridėdam savo kuklį auką — 5 dolerius.

—VI. ir C. Katkūnai.

Užmušė 75 žmones

Nuo metų pradžios iki pračio pirmadienio vidurnaktį Cook apskrityje automobilių nuotykiuose žuvo 123 žmonės, iš kurių lygiai 75 žmonės Chicago mieste, kur per tą patį laiką 10,631 buvo sužeista.

ZIEMOS VAKARAIŠ KNYGA YRA GERIAUSIAS ŽMONIŲ BICIULIS

APYSAKOS IR ROMANAI	NOVELES
Lietuvių autoriai: P. Abelkis — Žemaičių Krikštai. Istorinis romanas. 422 psl. — \$3.50 P. Abelkis — Atliadų Pavėsy. Istorinis romanas. 468 psl. — \$4.00 Vytautas Alantais — Pragarų pavasaris. Romanas. 434 psl., gražiai įrašta. — \$3.50 Pulgis Andriūsis. Tiplis. Humorištinis romanas. 240 psl. — \$3.00 Pulgis Andriūsis. Anoj pusėj ežero. Lyrinės apysakos. 102 psl. — \$1.50 Aloyzas Baronas — Sodus už Horizonto. Romanas. 254 psl. — \$2.50 Aloyzas Baronas. Debesys plaukia pažemiu. Romanas. 224 psl. — \$2.50 St. Būdavo "Udrastas stebūklas". Romanas. 246 psl. — \$2.60 Bronius Daubaras, MELYNA SUK-NELE. Apysaka. 154 p. — \$1.50 L. Dovydenas — Tūkstantis ir Viena Vasara. Romanas. I dalis. 218 p. \$3.00 Liudas Dovydenas — Per Klausūčių Ulytę. Apysaka. 176 psl. \$2.20 Jurgis Gliudis. Namai ant Smėlio. Chicago, 1952 m., 221 psl. \$2.00 P. Jurkus "Pavasaris prie Varduvo". Pasakojimas. 175 psl. — \$2.50 Marius Katiliskis — Užuovėja. Apysakų romanas. 362 psl. — \$3.50 Juozas Kralikauskas, URVINIAI ŽMONES. Romanas. 266 p. — \$2.75 A. Landsbergio "Kellonė". Premi-juos romanas. 259 psl. — \$2.50 Lazdynų Pelėda — Motulė Paviliojo. Iluustruota, 43 psl. — \$0.60 H. Lukasevičius. Likimo žaismas. Romanas. 231 psl. — \$2.50 Jonas Marcinkevičius — Kražių Skerdynės. Istorinis romanas. Lietu-voje premijuota knyga. I dalis. \$3.00 324 puslapių. Jonas Marcinkevičius — Kražių Skerdynės. Istorinis romanas. II dalis. 320 psl. — \$3.00 Alg. Margeris. Čikagos šešėliai. Žiaurios tikrovės vaizdas, 1952 m. 316 puslapių — \$3.00 Alg. Margeris — Šilptarniai. Amerikos lietuvių tautinio ir kul- tūrinio atgimimo laikų istorinis ro- manas. 632 psl. įrašta. — \$3.00 Alg. Margeris — Sirdies Rūmai. Romanas. 450 psl. — \$4.00 Algirdas Margeris — Saulės Rustybė. Romanas. 312 psl. — \$3.00 Nėlė Mazalaitė SAULES TAKAS. Romanas. 418 p. — \$3.75 Vladas Ramojus — Lenktynės su Se- tonu. Karo nuotykių. 292 psl. \$3.00 Adomas Mickevičius — Konradas Valenrodas. Istorinė apysaka. 98 psl. — \$1.50 V. Mykolaitis-Putinas — Ailorių Šešėly. Romanas. Trys dalyai vienoje knygoje. 628 psl. — \$6.00 P. Orintaitė — Paslėpta Žaidžia. Jaunmariš takas. Romanas. \$2.00 Marija Radzevičiūtė ZEMLĖ SVEN- TOJ. Apysaka iš lietuvių knygnešio kovų. 182 psl. — \$2.00 Satrijos Ragana — Sename dvare. Apysaka. III leidimas. 176 psl. \$2.00 Alė Rūta — Trumpa Diena. Premi-juotas romanas. 434 psl. — \$4.00 Alė Rūta — Duktė. Apysaka. 250 psl. — \$2.40 Belys Sruoga, KAS BUS KAS NE- BUS, BET ZEMAITIS NEPRAZUS. Jauno vaikino nuotykių Napoleono laikais Lietuvoje. 206 p. — \$2.50 R. Spalis — Gatvės berniuko nuoty-kių. Apysaka jaunimui ir senimui. 508 psl., gražiai įrašta. — \$5.00 R. Spalis ANT RIBOS. "Gatvės ber- niuko nuotykių" tęsinys. 492 p. \$3.00 Juozas Svaistas — Petras Širvo- kas. Lietuvių pasakų motyvais. 228 psl. — \$2. Soni Tomarienė. Saulės vestuvės, pasakos. 128 psl., Stančikaitės iliust-ruota. \$2.00 Juozas Svaistas KNYGNEŠIŲ PED- SAKAIS. Romanas. 295 psl. — \$3.00 P. Tulpė. Karų dvasia. Freibur- gas. 1945 m. 208 psl. — \$1.50 P. Tulpė. Tiltas sargas. P. Abelkio leidykla, 151 psl. — \$1.50 Andrius Valuckas — Nemuno Sū- nūs. Romanas. I dalis. 280 psl. \$3.00 L. Zeikaus "Laiptai į Tolumas". Romanas. 241 psl. — \$2.50 Dr. S. Biežis. Būkite sveiki. \$2.00 188 psl. Dr. J. Basanavičius — Lietuviš- kos Pasakos, I dalis, 280 psl., gra- žiai įrašta. — \$3.00 Josephine Daužvardis — Popular Lithuanian Recipes. Valgių ir gerimų receptai anglų kalba. 120 psl. \$2.00 M. Gudelis. Lietuvių grynų savo miškus. Įdomiai aprašytos kovos 1955 Suvalkijoje su caro valdžios pasiskaitais miškininkais. — \$2.00 Dr. Juozas Kaskela — Komunizmas be Kulkės. 116 psl. — \$1.00 Vincas Krėvė Mickevičius — Mūsų garsojo rašytojo 70 m. sukakčiai paminėti knyga. Knygoje įdėta ra- šytojo biografija, jo darbų vertinimas ir du jo paties kūriniai: "Pa- šaukimo valanda" ir "Pagunda". 188 puslapių — \$1.00	Ceslovas Grincevičius — Vidur- naktio vargonai. Neįtikėtinai istori- jos. 134 psl. — \$1.50 Juozas Grūšas. Pabučiavimas. Novelės. 156 psl. — \$1.50 J. Jasmin. A Kiss in the Dark. Short stories (vertimas iš lietuvių kalbos). 150 psl. \$1.00. Įrašta — \$2.00 Landsbergis-Mekai — Lėtas. An- trojoje. Gabija, 1951 m. \$1.25 Andrius Norimas — Naujas Veidas. Novelės. 274 psl. — \$2.50 R. Spalis — Didžiosios atgalios. Novelės. 354 psl. — \$3.50 J. Svaistas. Eldorado. Apyskaitės ir vaizdeliai. 150 psl. įrašta — \$1.80 A. Vacilaišaitis. Kur Bakūžė. Smanota. — \$2.00 Zemaitės raštai. Karės metu. Lie- tuvos Šelpimo Fondo leidinys. So. Boston, Mass. "Keleivio" spauda, 1917 m., 126 psl. — \$1.00 Povilas Gučys — Pietų kryžiaus padangė. Pietų Amerikos žymniau- siojo rašytojo novelių rinkinys. 489 psl. — \$4.50 L. Pirandello. Pirmoji naktis. Novelės. 124 psl. — \$1.50 Andrius Mironas, 10 populiarių dainų, šlagerių tekstai, dainuota su sokių orkestrais. — Kaina 75c.

KULTŪRINIAI VEIKALAI

Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosakos skaitiniai, I-ji dalis. Išleido "Patris" — \$3.00
Jonas Balys. Tautosakos Lobyas, I-II dalis. — \$3.00
Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos istorija. Gražiai įrašta ir tautos viršeliai. 256 didesnio formato — \$3.00
Dr. J. Remeika — Lietuvos Pajūrio Padavimai. 112 psl. — \$2.00
A. Maceina. Jobo drama. Žmogisko- sios buities apmąstymas. 240 psl. \$1.80
T. J. Vizgirda. Vilnius The Capital of Lithuania. 190 psl., iliustruota, didelio formato. — \$2.00
D. P. Chantepie de la Saussaye. Tikėjimų istorija. — \$10.00
V. Augustinas LITHUANIA. Lietu- vos vaizdų albumas. 120 psl. — \$6.00
Ignas Šlapelis JUOZAS PAUTIE- NIUS. Meno raida. Forma. Pautienius jos. 144 psl. — \$5.00
Audra giedroja. Trijų veiksmy komedija — \$1.00
Teodoras J. Kučinskas, Sventrači- o tikrovė, 156 psl. — \$1.50
Teodoras J. Kučinskas LYTIES GARBINIMAS. 144 psl. — \$1.50
J. Dabrilis VAI LEKITE DAINOS. Lietuvių dainų dainorėlis, 220 psl. VARGUS. Rimutos vaidinimas.
Alė Rūta NUNESK, UPELĖ, ŽASU Kaina \$1.00
V. Stulpino išleistas VYTAUTO DIDŽ. LAIKU LIETUVOS ZEMELA- PIS. Spalvotas. Kaina — \$2.00
Dr. Antanas J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — \$4.00
Gyvybių mūšiniai — Trijų veik- my komedija. — \$1.00
Vargdas Tadas — Dviejų vaizdų komedija. 1952 m. Naujienų leidinys. Kaina — \$1.00
Balys Sruoga — Giesmė apie Ge- diminą. Iliustruota. Chicago. 1952 metais

SCENOS VEIKALAI

Butkų Juzės Raštai. Drama, \$1.50
vaizdeliai, poezija
Vyduo "Prabocų šešėliai". 1954m. Kūrybos apibūdinimas ir reprodukti- 64 psl. — \$1.80

ATSIMINIMAI IR BIOGRAFIOS

J. Aistis, APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Literatūriniai atsiminimai. 290 psl. Kaina — \$2.50
Jeronimas Cietėnas. Vilnius tarp andrų. 568 psl. — \$5.00
Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug įdomios medžiagos iš d-ro K. Griniaus gyvenimo dar caristinėje Lietuvoje — \$2.00
Juozas Grismanauskas. Tolinieji Kvadrantai, New York 1952 m., 192 psl. — \$2.00
Dan Kuraitis — Atsiminimai. 208 psl. — \$2.00
Frank Levinas ir A. J. Bani- sauskas — Anglikanų atsiminimai. Trys dalyai vienoje knygoje. Viso 528 psl. — \$2.00
Mykolas Šleivičius. Gyvenimas ir darbai. A. Rūko redaguota, žinomų visuomenininkų straipsniai. 342 psl., iliustruota, kietais viršeliais — \$5.00
Dan Kuraitis — Daug Kraštų. Daug žmonių. Kelionių aprašymai. — \$1.00

LSDP literatūra

Dėl Laisvos Lietuvos! LSDP užsi- niančių organizacijos raštai, 1948, Stuttgartas. — 25c.
Jaunasis Socialdemokratas. Išleis- ta Lietuvos Socialdemokr. jaunimo 5 (8) No. 1948 m. XII m. — 25c.
Lietuvos Socialdemokratų Progra- minės Gairės. 2-ji laida, LSDP užsi- niančių delegatūros New York, N. Y. 1951 m. laida. — 25c.
Karl Kautsky. Socialdemokratija ir Komunizmas. Sulietuvino dr. P. Ancevičius, Stuttgartas, 1949 m. 25c.
O. Bauer. Bolševizmas ar Social- demokratija? Versta iš vokiečių kalbos. Klaipėda, 1922 m. LSDP leidinys. — 50c.
M. Čechin. Profesinės Darbininkų Sąjungos, jų esmė, organizacija, veikimas ir kovos priemonės. Vertė J. Pakalka.
Gruožio 17 dienos perversmas. Parašė J. Sarūnas. Išleido Lietuvos Demokratiškos Draugai 1937 m. 50c.
Demokratinio Socializmo pradai. Ištavo žodį parašė V. K. Stuttgartas, 1949 m. — 25c.
John Spargo. Socializmo Minties Blaivimas. Pluoštas laisvų rašytojų darbininkui Jonatanui Edvardui. Pittsburghe. Vertė A. Lalis. Chica- go "Naujienų" bendrovės išleisim ir spauda, 1916 m. — \$1.00
Leon Blum. Tavo kelias į Socia- lizmą. Iš vokiečių kalbos vertė L. Garlauskaitė, 1948 m., Stuttgar- tas. — 25c.

Atsilankykite arba siųskite money order' oridėje 10c. knygos persiuntimui.

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MAY 2, 1959

CHICAGO SAVINGS TURTAŠ VIRŠ \$30,000,000.00. Visų taupytojų pinigai yra pilnai apdrausti per Federalinės valdžios įstaigą. Visuomet išmokamas augštas dividendas. Perkantiems arba statantiems namus paskolos duodamos lengvoms sąlygoms. Taupytojams teikiama daug patarnavimų nemokamai.

Kviečiame visus į vieną iš moderniausių ir įrengtų, Jūsų patogumui, finansinę įstaigą Chicagoje.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visa diena. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Šeštadienį 9 iki 12:30 val.

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Chicagoje siemet 60 žmogžudysčių

Policijos statistika rodo, kad per pirmuosius 3 mėnesius šiemet Chicago mieste buvo nužudyta 60 žmonių ir per tą patį laiką padaryta 13,814 įvairių rūšių nusikaltimų. Pernai metais per tą patį laiką mieste įvyko 48 žmogžudystės ir 12,578 nusikaltimai. Iš jų 60 žmogžudysčių išspręstos 58, o kitokių nusikaltimų išspręsta 5,606. Daugiausiai nusikaltimų padaryta šešiuose distriktuose, būtent: Wabash avenue policijos distrikte 1,030 nusikaltimų arba 7,5%, Hyde Park distrikte 792, Englewood 788, Woodlawn 609, Marquette 582 ir Prairie avenue 555 nusikaltimai.

Chicago jūrų miestas

Praeitą ketvirtadienį, balandžio 30 d. 10:36 val. priešpiet Chicago pasidarė jūrų miestas, betarpiškai sujungtas su višais žemės vandenynais. Tą valandą prie Navy Pier pietinės krantinės buvo priristas pirmasis 4,000 tonų okeaninis laivas, Prins Johan Willem Frisco iš Olandijos, pirmasis čia atplaukęs iš tos laivų grupės, kuri pirmoji perplaukė S. Lawrence jūrų perlauką. Antras tą pačią dieną popiet atplaukė yra Fjell Orange Line laivas, taip pat iš Olandijos. Per laivų sutikimo iškilmes meras Daley pasakė, kad dabar išsipildė Chicago "100 metų viltis ir didis projektas buvo realizuotas".

Daktaras nušovė daktarą ir save

Medicinos daktaras John T. Hart, 64, ketvirtadienį nušovė dentistą George M. Winogradą, 58, 1150 N. State St., kur jiedu abudu turėjo bendrą ofisą. Gydytojų slaugės paliudijimu, Dr. Hart pašaukęs daktarą Winogradą užėmė į jo kabinetą ir tuoj pat greit pasigirdė keli šūviai. Kai policija duris išlaužė, Dr. Winogradas buvo nebegyvas, peršautas per galvą ir krūtine, o Dr. Hart dar gyvas, persišovęs per galvą, bet tuojau mirė. Slaugės paliudijimu, kad gydytojai paskutiniu metu labai nesugyveno.

\$500,000 skandalas dėl auto tikiety

Atrodo, kad iš automobilių policijos išrašomų tikiety miestas ne tik neturi pelno, bet turėjo apie pusę milijono dolerių nuostolių. Valst. gynybas Benjamin S. Adamowski įsakė ištirti trafiko teismo bylas ir jau sukonsolidavo rekordus dviejų ar trijų firmų, kurios vertėsi tarpininkavimu, apmokant baudas už trafiko taisyklėms nusižengimus. Tos firmos išvardintos Auto Ticket Agency, Auto Fine Service ir Speedee-Fine. Valst. gynybas Adamowski pasakė, kad jo įstaiga patyrė, jog tūkstančiai parkinimo tikiety rasti Trafiko teismo bylose pažymėti, kaip panaikinti (dismissed), nors motoristai, kaip esą matyti, savo baudas yra sumokėję pinigų keitimo kontoroje (currency exchanges). Valst. gynybas apskaičiuoja, kad miestui iš to yra apie pusę milijono dolerių nuostolių. Siekiama nustatyti, kas juos gavo.

HELP WANTED - MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

Reikia Darbininkų Popierio Dirbtuvėje

Geros darbo sąlygos. — Pastovus darbas. Turi suprasti ir kalbėti kiek angliskai. Dykai hospitalizacija ir gyvybės apdrauda. Apmokamos atostogos.

W. A. JOHNS PAPER CO. 2201 SO. UNION AVENUE

MUMS REIKIA

Virėjų Chefs Virtuvėje pagalbiniuku Viralinėje darbininkų Indų plovėju Indų nuėmėju Tarnaičių Porteriu Seimininku Sargu Sargybiniu Dženitoriu Langų plovėju Elevatorių operatoriu užimti daugelį turimų vietų mūsų sąrašuose.

ILLINOIS STATE EMPLOYMENT SERVICE

371 W. Adams Street Atsineškite šį skelbimą.

Chicago kultūra

Chicago Mokslo ir Pramonės muziejų praeitais metais applanke 2,504,391 žmonės, tai yra daugiau nei bet kurį kitą muziejų pasauli. Pavyzdžiui Louvre muziejus Paryžiuje pernai turėjo 1,671,000 ir Britų muziejus Londone turėjo 724,963 lankytojus. Kiti Chicago muziejai turėjo: Gamtos Istorijos muziejus daugiau kaip milijoną ir Meno muziejus kiek mažiau kaip milijoną. Be to Adlerio Planetariumas, Shedd Akvariumas ir Chicago Istorijos muziejus kartu turėjo 400,000 lankytojų daugiau nei šešios Smithsonian institucijos Washingtone.

Mokyklų patrulių pagerbimo diena

Chicago meras Daley ir Indianos gubernatorius Handley skelbia gegužės 9 dieną mokyklų apsaugos patrulių dieną (School Safety Patrol Day). Tą dieną bus pagerbti 55,000 berniukai ir mergaitės, kurie baltais diržais pėsčiųsiose mokyklose metu skersgatviuose dežurnuoja, kad vaikai saugiai per gatves praeitų. Nuo 1922 metų, kai tokie patruliai buvo įsteigti, yra išgelbėta apie 9,000 mokinių gyvybės. Tie 55,000 patrulių Illinois ir Indianoje prie 12,586 intersekcijų (skersgatvių praejimų) saugo apie 1,500,000 mokinių.

Motinos Dienos minėjimas

Brighton Parke įvyks š. m. gegužės mėn. 10 dieną, 2:30 val. po pietų, parapijos salėje. Minėjimui pritaikintą žodį tars p. Vyt. Kasniūnas. Programoje Brighton Parko moksleivių tautinis ansamblis, vadovaujamas p. L. Brazdienės ir p-lės Kirvaitytės. Tą patį dieną 6 val. vak. rengiama mamytėms pagerbti vakarienė, kuri įvyks Vyčių salėje. Kviečiami visi atsilankyti. Norintieji dalyvauti vakarieneje prašomi užsiregistruoti ne vėliau gegužės 7 dieną Šimaitis Realty, tel.: CL 4-2390.

HELP WANTED - MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGAS bučeris

Reikalavimai: 2033 So. Halsted Street.

REIKALINGAS VYRAS DIREKTI restorane, 3465 So. Morgan St.

PERSONAL Asmenų ieško

PRANO BALCIAUS, gyvenusio Chicago, Ill., ieško jo sesuo Ona Serelienė, gyvenanti Lietuvoje. Pranešti Antanui Serelkai tel.: Yards 7-7334.

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEMOKAMAI PATARNAVIMAS ĮSINUOMAVIMUI Turime laukiančių sąrašą. Greitam patarnavimui skambinti PROSPECT 8-2233 BELL-VARPAS 5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APKAIMINIAI TURIME gerus auomininkus

REIKALINGI APKAIMINIAI TURIME gerus auomininkus. Šie vižninkas nereikia nieko mokėti. Tel. fonuokite bet kada. Noel Realty Co. 6001 So. Kedzie. PROSPECT 8-5353

ISINUOMOJAMAS 4 kambarių butas

ISINUOMOJAMAS 4 kambarių butas su vonia suaugusiems dviem arba vienam be vaikų. 1019 W. 32nd St. Yards 7-2064

ISINUOMOJAMAS kambarys

ISINUOMOJAMAS kambarys su vonia. Galima naudotis virtuve. RE 7-1821

ISINUOMOJAMAS kambarys

ISINUOMOJAMAS kambarys Marquette Pk. Gaminamas valgis. WA 5-7396

ISINUOMOJAMAS kambarys

ISINUOMOJAMAS kambarys. Galima naudotis virtuve. TR 3-6050

ISINUOMOJAMAS kambarys

ISINUOMOJAMAS kambarys rūsyje. Skambinkite po 4 val. vak. RE 7-6251 6815 So. Maplewood Ave.

ISINUOMOJAMAS gražus kamb.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

NEPRALEISKITE progos! Brighton Pk. 2x4 ir 3 kamb. rūsyje. Kaina tik \$24,000. Prancevičius.

GRAZIOJE lietuvių kolonijoje 6 kamb. namas su rūbų valykla-cleaneer; smulkūs rūbų pataisymai ir lyginimas. 1/2 auto garažas. A. Sirutis.

HICKORY HILLS. 6 kamb. mūrinis namas 3 metų. Gazo šildymas. Dvigubas garažas. Sklypas 100x130. \$22,500. A. Reklaitis.

MARQUETTE Pk. 3 butų mūr. namas su mūr. garažu. Pajamų \$240 ir savininkui 5 kamb. butas. \$31,000. B. Liskus.

DVIEJU APARTMENTU po 6 kamb. mūr. namas geram stovyje prie Ashland ir 56-os. 2 karų garažas. \$25,000. A. Katilius.

BRIGHTON Pk. 2 aukštų med. 3 ir 4 kamb. butai. Visam namo modern. Alyvos šiluma. \$12,500. Prancevičius.

ROSELANDE, lietuvių kolonijoje, arti bažnyčios ir mokyklų 1 1/2 aukšto pajamų namas; 3 butai ir dar 2 kamb. rūsyje; 3 auto garažas. 50 pėdų sklypas. Tikrai \$16,600. A. Reklaitis.

GAGE Pk. 5 kamb. mūr. bungalow. Sklypas 30 pėdų. 2 auto garažas. B. Liskus.

PUKUS 11 metų 6 kamb. mūr. namas ant 41 pėdų sklypo Marquette Pk. Gazo šiluma. 1 1/2 auto garažas. Graži aplinka. \$21,000. A. Sirutis.

PROGAI! 3x5, 2x4 ir 3 kamb. butas pastogėje. Šalia tuščias 25 pėdų sklypas. Gage Pk. \$26,000. Prancevičius.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET Visi telefonai: WALBROOK 5-6015

MARQUETTE PARKE

Dviejų butų mūrinis, 5 ir 5 ir patalpos būniui, ant biznio gatvės; šildymas radiatoriais alyva, dviejų mašinų garažas. Turi būti greit parduotas. \$30,000.

MARQUETTE PARKE

6 KAMB. MŪRINIS, 4 metų, 37 pėdų sklypas, moderni vonia (spalvoti įrenginiai), šildymas alyva, arti mokyklos ir bažnyčios. Kaina tik \$23,900.

MARQUETTE PARKE

6 kamb. mūrinis, radiatoriais šildymas, 2 mašinų garažas. Paskubėkite — \$16,500.

MARQUETTE MANOR

2 aukštų mūrinis, 2 po 5, moderni virtuvė, alyva šildymas radiatoriais, 2 mašinų garažas. Tik \$29,900.

GAGE PARKE

Dviejų aukštų mūrinis, 2 po 4 kambarius (trečias miegamasis kiekvienam butui galima naudotis iš pilnai įrengto porčiaus). Gazo šiluma, alumininiai langai. Tikrai gera progaita! \$25,500.

GAGE PARKE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui

MARQUETTE PARKE

2 po 6 kamb., mūrinis, 5 metų senumo. Platus sklypas. 32 pėdų sklypas. \$8,500. BRIGHTON PARKE 2 BUTŲ medinis, 80 pėdų sklypas. \$13,000.

2 BUTAI po 6 kamb. ir 2 kamb. virš. medinis. \$19,000. Įmokėti apie \$3,000. 2 BUTŲ mūrinis su atskiru sklypu. \$14,000.

6 KMB. bungalow, viskas nauja. \$13,000. TAVERNA ir 2 butai, mūr. \$26,000. KITUR 9 BUTŲ mūrinis, pajamų \$600 per mėnesį. \$38,000.

4 BUTŲ mūrinis, labai gražus. \$38,000. 17 BUTŲ mūrinis, Pajamų \$18,000 per metus. \$92,000. K. MALONIS, PR 8-2071

SPECIALIOS PAVASARIO KAINOS Alumininės durys \$26.00 Alumininis langas \$13.00 Alumininis stogelis \$29.00

LO KOST COMPANY (Home improvement) 2618 West 71st Street Tel.: LU 5-3221, rez. PR 8-2781

6118 S. KEDVALE — \$21,500. Savininkas parduoda dailų 5 kamb. mūr. padidinamą 2 mieg. Daug priedų. Po visu namu rūšys. Pusryčių kamb. Gazu šildymas. Viršuje kanalizacija. Keramikos plytelių virtuvė ir vonia. Nuo sienos iki sienos kilimai. 2 karų garažas su viršų durimis. Cyclone tvora. Portsmouth 77844.

BARRINGTON — moderni 7 kamb. rezidencija ant 1 akro žemės, 1 1/2 vonios, keramikos tile, 7 drabužinės, imdantuota krosnis ir keptuvės (oven), didžiulis židynis, žieminiai langai su tinkleliais, prijungtas 2 auto garažas, pilnai išlyginta žemė. Maži takai. Geros mokyklos ir bažnyčios. Tuojau galima užimti. Parduoda savininkas. DUNKIRK 1-2271

7210 SO. SACRAMENTO 8 kambarių — su 4 miegamais — deluxe bungalow. Kilimai nuo sienos iki sienos. Gazo šiluma. Apsauga nuo potvynių. Verta pamatyti! Atdaras apžūrėjimui sekmdienį nuo 1 iki 6 val. vakaro. Kitu laiku skambinti WA 5-6015

68x125 PĖDŲ kampinis sklypas arti Archer ir Cicero Ave. \$5,500. WA 5-5030

BRIGHTON PARKE, 44-ta ir Talman, medinis 6 kamb. namas, 2 karų garažas, furnasus šildomas. FR 6-3075.

CICERO — 2 butų, 4-4 kamb., modern. vonios. 56th ir 22nd apylinkėje. Gazu šildymas, garažas. \$16,900 — \$4,500 įmokėti. Blshop 2-2162.

MARQUETTE Parke, tik pora bloku nuo Maria High School, kelių metų senumo 3 butų mūrinis namas, tikrai \$38,900. RE 7-9402.

ARTI Marquette Pk. 1 metų 6 apartmenų gražus moderniškas mūro namas. \$84,000. PROSPECT 8-0097.

\$17,000 Garfield Blvd. arti Union, 3 apartm. mūrinis. Alyva šildomas. Pajamų \$300 mėnesiui. Savininkas, Atlantic 5-4292 sekmdieniais ar po 6 val. vakaro šio kiadieniais.

\$26,000 Gage Pk. 2 aukštų 2 butų mūrinis, 5-6 kamb. Centr. šildymas gazu, moderniškos vonios ir virtuvės, kilimai, 2 auto garažas, 6 kamb. butas išnuomotas už \$125; įmokėjęs puse gali perimti paskola už 4 1/2%. NORKUS, 2405 W. 51st St. Walbrook 5-5030

GERIAUSIOJ Marquette Parko vietoj arti mokyklų 6 kamb., 3 mieg., mūrinis bungalow. Labai švarus, moderniškas, nebrangus. Galimybė nupirkti ir 30 pėdų sklypą šalia. PR 8-1895.

VOS PORA bloku iki Marquette Pk. 2-6 kamb. mūras. Dabartinio savininko nepagalvėta pinigų modernizuojant plumbing ir šildymą. Dėl susidėjusių aplinkybių savininkas rinktaji suinterešutas parduoti. RE 7-9401.

DEL išvažiavimo savininkas nebrangiai parduota mūrinį 4 butų namą po 4 kamb., Brighton Parke, gerą vietą. Gazu šildymas, sklypas 58x145, apodintas vaismedžiais. Teirautis telef. FR 6-4525.

43rd IR MAPLEWOOD 2 aukštų su geriausiu insul brick siding apmušimu 2 dailūs 4 kamb. butai. Puikiai atremontuoti. Gazu šildymas, 2 mašinų garažas, nuo sienos iki sienos kaurai, daugelis priedų. Labai švarus, ilgai nebus, paskubėkite. Zema kaina. CL 4-8500

2 BUTŲ MŪRINĖ nuosavybė — vienas 7 ypač didelių kamb. butas su 4 miegamais ir antras — 5 kamb. 59th St. ir California apylinkėje. Šildoma karštu vandeniu. 37 pėdų lotas, 2 auto garažas, aukštos pajamos. \$26,500. RE 7-2646

TEMYKITE, KĄ \$16,200 NUPERKA. Mūr. 5 butų, 3x4, 1x3, 1x2 kamb. Pajamų \$295 per mėnesį. Gazo pečias šild. \$5,000 įmokėti. ŠVODABA Realtor, 3739 W. 26th St. LA 1-7038.

BRIGHTON PARKE mūrinis pajamų namas, 4 butai po 4 kamb., šildymas gazu, šalia statybai tinkas tuščias sklypas. Kaina \$29,500. VENTA, HE 6-1219 arba RE 7-5059

SVIESUS 2 aukštų mūras apie blokas nuo Marquette Pk. Nebrangus, nes tuojau reikia parduoti. PR 8-1595.

7231 SO. CALIFORNIA 4 kambarių katedžius, žema kaina.

1415 SO. 58th AVE. — Atdaras apžūrėjimui sekmd., 1-5 val., mūrinis 2 butų, 6-6 kamb. Plytelių virtuvė ir vonia. Abu butus tuoj galima užimti. Matykite sekmdienį.

\$1,900 įmokant nuperkama mūrinį namą ir taverną pilnai įrengtą; šaldytuvas vertas \$1,000. 4 kamb. Tikrai lenkų ir lietuvių apgyventa. Taverna arti 26th ir Hamlin. LA 1-7038.

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MAY 2, 1959

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui

MARQUETTE PARKE

2 po 6 kamb., mūrinis, 5 metų senumo. Platus sklypas. 32 pėdų sklypas. \$8,500. BRIGHTON PARKE 2 BUTŲ medinis, 80 pėdų sklypas. \$13,000.

2 BUTAI po 6 kamb. ir 2 kamb. virš. medinis. \$19,000. Įmokėti apie \$3,000. 2 BUTŲ mūrinis su atskiru sklypu. \$14,000.

6 KMB. bungalow, viskas nauja. \$13,000. TAVERNA ir 2 butai, mūr. \$26,000. KITUR 9 BUTŲ mūrinis, pajamų \$600 per mėnesį. \$38,000.

4 BUTŲ mūrinis, labai gražus. \$38,000. 17 BUTŲ mūrinis, Pajamų \$18,000 per metus. \$92,000. K. MALONIS, PR 8-2071

SPECIALIOS PAVASARIO KAINOS Alumininės durys \$26.00 Alumininis langas \$13.00 Alumininis stogelis \$29.00

LO KOST COMPANY (Home improvement) 2618 West 71st Street Tel.: LU 5-3221, rez. PR 8-2781

6118 S. KEDVALE — \$21,500. Savininkas parduoda dailų 5 kamb. mūr. padidinamą 2 mieg. Daug priedų. Po visu namu rūšys. Pusryčių kamb. Gazu šildymas. Viršuje kanalizacija. Keramikos plytelių virtuvė ir vonia. Nuo sienos iki sienos kilimai. 2 karų garažas su viršų durimis. Cyclone tvora. Portsmouth 77844.

BARRINGTON — moderni 7 kamb. rezidencija ant 1 akro žemės, 1 1/2 vonios, keramikos tile, 7 drabužinės, imdantuota krosnis ir keptuvės (oven), didžiulis židynis, žieminiai langai su tinkleliais, prijungtas 2 auto garažas, pilnai išlyginta žemė. Maži takai. Geros mokyklos ir bažnyčios. Tuojau galima užimti. Parduoda savininkas. DUNKIRK 1-2271

7210 SO. SACRAMENTO 8 kambarių — su 4 miegamais — deluxe bungalow. Kilimai nuo sienos iki sienos. Gazo šiluma. Apsauga nuo potvynių. Verta pamatyti! Atdaras apžūrėjimui sekmdienį nuo 1 iki 6 val. vakaro. Kitu laiku skambinti WA 5-6015

68x125 PĖDŲ kampinis sklypas arti Archer ir Cicero Ave. \$5,500. WA 5-5030

BRIGHTON PARKE, 44-ta ir Talman, medinis 6 kamb. namas, 2 karų garažas, furnasus šildomas. FR 6-3075.

CICERO — 2 butų, 4-4 kamb., modern. vonios. 56th ir 22nd apylinkėje. Gazu šildymas, garažas. \$16,900 — \$4,500 įmokėti. Blshop 2-2162.

MARQUETTE Parke, tik pora bloku nuo Maria High School, kelių metų senumo 3 butų mūrinis namas, tikrai \$38,900. RE 7-9402.

ARTI Marquette Pk. 1 metų 6 apartmenų gražus moderniškas mūro namas. \$84,000. PROSPECT 8-0097.

\$17,000 Garfield Blvd. arti Union, 3 apartm. mūrinis. Alyva šildomas. Pajamų \$300 mėnesiui. Savininkas, Atlantic 5-4292 sekmdieniais ar po 6 val. vakaro šio kiadieniais.

\$26,000 Gage Pk. 2 aukštų 2 butų mūrinis, 5-6 kamb. Centr. šildymas gazu, moderniškos vonios ir virtuvės, kilimai, 2 auto garažas, 6 kamb. butas išnuomotas už \$125; įmokėjęs puse gali perimti paskola už 4 1/2%. NORKUS, 2405 W. 51st St. Walbrook 5-5030

GERIAUSIOJ Marquette Parko vietoj arti mokyklų 6 kamb., 3 mieg., mūrinis bungalow. Labai švarus, moderniškas, nebrangus. Galimybė nupirkti ir 30 pėdų sklypą šalia. PR 8-1895.

VOS PORA bloku iki Marquette Pk. 2-6 kamb. mūras. Dabartinio savininko nepagalvėta pinigų modernizuojant plumbing ir šildymą. Dėl susidėjusių aplinkybių savininkas rinktaji suinterešutas parduoti. RE 7-9401.

DEL išvažiavimo savininkas nebrangiai parduota mūrinį 4 butų namą po 4 kamb., Brighton Parke, gerą vietą. Gazu šildymas, sklypas 58x145, apodintas vaismedžiais. Teirautis telef. FR 6-4525.

43rd IR MAPLEWOOD 2 aukštų su geriausiu insul brick siding apmušimu 2 dailūs 4 kamb. butai. Puikiai atremontuoti. Gazu šildymas, 2 mašinų garažas, nuo sienos iki sienos kaurai, daugelis priedų. Labai švarus, ilgai nebus, paskubėkite. Zema kaina. CL 4-8500

2 BUTŲ MŪRINĖ nuosavybė — vienas 7 ypač didelių kamb. butas su 4 miegamais ir antras — 5 kamb. 59th St. ir California apylinkėje. Šildoma karštu vandeniu. 37 pėdų lotas, 2 auto garažas, aukštos pajamos. \$26,500. RE 7-2646

TEMYKITE, KĄ \$16,200 NUPERKA. Mūr. 5 butų, 3x4, 1x3, 1x2 kamb. Pajamų \$295 per mėnesį. Gazo pečias šild. \$5,000 įmokėti. ŠVODABA Realtor, 3739 W. 26th St. LA 1-7038.

BRIGHTON PARKE mūrinis pajamų namas, 4 butai po 4 kamb., šildymas gazu, šalia statybai tinkas tuščias sklypas. Kaina \$29,500. VENTA, HE 6-1219 arba RE 7-5059

SVIESUS 2 aukštų mūras apie blokas nuo Marquette Pk. Nebrangus, nes tuojau reikia parduoti. PR 8-1595.

7231 SO. CALIFORNIA 4 kambarių katedžius, žema kaina.

1415 SO. 58th AVE. — Atdaras apžūrėjimui sekmd., 1-5 val., mūrinis 2 butų, 6-6 kamb. Plytelių virtuvė ir vonia. Abu butus tuoj galima užimti. Matykite sekmdienį.

\$1,900 įmokant nuperkama mūrinį namą ir taverną pilnai įrengtą; šaldytuvas vertas \$1,000. 4 kamb. Tikrai lenkų ir lietuvių apgyventa. Taverna arti 26th ir Hamlin. LA 1-7038.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė - Pardavimui

MODERNUS 2 butų bungalow

MODERNUS 2 butų bungalow stiliaus namas 28th ir Keeler apylinkėje, 4-4 kamb. Su pastoge ir pilnu rūsiu; garažas, gerame stovyje. \$21,900 — \$5,000 įmokėti. LA 1-7038.

\$8,900, mūrinis 2 butų, abudu butai gazu šildomi, 5-4 kamb. Baltųjų apylinkė, arti 30th ir Sawyer. \$1,800 įmokėti. Taksų tikrai \$80. LA 1-7038.

DEL GERO PATARNAVIMO mūsų įvertinimas A. J. Svoboda, Real Estate namas 28th ir Keeler apylinkėje, 4-4 kamb. Su pastoge ir pilnu rūsiu; garažas, gerame stovyje. \$21,900 — \$5,000 įmokėti. LA 1-7038.

DEL GERO PATARNAVIMO mūsų įvertinimas A. J. Svoboda, Real Estate namas 28th ir Keeler apylinkėje, 4-4 kamb. Su pastoge ir pilnu rūsiu; garažas, gerame stovyje. \$21,900 — \$5,000 įmokėti. LA 1-7038.

DEL GERO PATARNAVIMO mūsų įvertinimas A. J. Svoboda, Real Estate namas 28th ir Keeler apylinkėje, 4-4 kamb. Su pastoge ir pilnu rūsiu; garažas, gerame stovyje. \$21,900 — \$5,000 įmok